

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

здобувача Шинкарюк Альони Володимирівни

(ПІБ)

академічної групи 072-20-2 (денна форма навчання)

(шифр)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему «Депозитна політика банків та шляхи її реалізації (на прикладі АТ
КБ «ПриватБанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	проф. Соляник Л.Г.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2024

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

_____ **Д.С. Букрєва**
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

здобувачу **Шинкарюк Альоні Володимирівні** академічної групи **072-20-2**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(код і назва спеціальності)

на тему: **«Депозитна політика банків та шляхи її реалізації (на прикладі АТ
КБ «ПриватБанк»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від **31.05.2024р. №515-с**

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	20.05.2024- 22.05.2024
Розділ 1	Теоретико-методичні засади депозитної політики банків	23.05.2024- 30.05.2024
Розділ 2	Аналіз депозитної політики АТ КБ «Приватбанк»	31.05.2024- 07.06.2024
Розділ 3	Напрями підвищення ефективності управління депозитною політикою АТ КБ «Приватбанк»	08.06.2024- 16.06.2024
ВИСНОВКИ		17.06.2024- 18.06.2024
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	19.06.2024- 23.06.2024

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Л.Г. Соляник

_____ (прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 06.05.2024 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 24.06.2024 р.

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

А.В. Шинкарюк

_____ (прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Шинкарьок А.В. - Депозитна політика банків та шляхи її реалізації (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк») - Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2024.

Мета кваліфікаційної роботи – полягає у дослідженні науково-методичних підходів до планування депозитних операцій АТ КБ «Приватбанк»

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуті теоретичні аспекти аналізу і плануванню депозитних операцій комерційного банку. У другому розділі виконаний аналіз результатів діяльності АТ КБ «Приватбанк». У третьому розділі кваліфікаційної роботи здійснено планування кількісних та якісних характеристик депозитних послуг банку, визначені планові показники банку.

Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «Приватбанк» для забезпечення прибутковості своєї діяльності в майбутніх періодах.

ПАСИВНІ ОПЕРАЦІЇ, ДЕПОЗИТИ, КРЕДИТИ, ПАСИВ, ПРОЦЕНТНІ ДОХОДИ, ЛІКВІДНІСТЬ, ЗЕЛЕНІ ДЕПОЗИТНІ ПРОГРАМИ, ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, КОШТИ КЛІЄНТІВ, СТРОКОВІ ДЕПОЗИТИ

ABSTRACT

Shynkariuk A.V. - Deposit policy of banks and ways of its implementation (based on the example of JSC CB «PrivatBank») – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 072 Finance, Banking and Insurance. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2024.

The purpose of the qualification work - is to study the scientific and methodological approaches to planning deposit operations of PrivatBank JSC CB

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the objectives of the qualification work, defines the object and subject of research. The first section discusses the theoretical aspects of analysis and planning of deposit operations of a commercial bank. The second section analyzes the results of PrivatBank JSC CB. In the third section of the qualification work, the quantitative and qualitative characteristics of the bank's deposit services were planned, and the bank's targets were determined.

The obtained results can be used by PrivatBank JSC CB to ensure the profitability of its activities in future periods.

PASSIVE OPERATIONS, DEPOSITS, LOANS, LIABILITIES, INTEREST INCOME, LIQUIDITY, GREEN DEPOSIT PROGRAMS, LIABILITIES, CUSTOMER FUNDS, CURRENT ACCOUNTS, TIME DEPOSITS

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ.....	8
1.1. Сутність депозитного портфеля банку.....	8
1.2. Депозитна політика банку як складова системи управління депозитним портфелем банку.....	11
1.3. Управління депозитною політикою банку.....	19
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»...	28
2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ КБ «Приватбанк»...	28
2.2. Аналіз депозитної політики АТ КБ «Приватбанк».....	41
Висновки до розділу 2.....	49
РОЗДІЛ 2 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	51
3.1. Стимулювання залучення вкладів та підвищення ефективності обслуговування клієнтів АТ КБ «ПриватБанк» за рахунок операцій з криптовалютою.....	51
3.2. Визначення оптимальної процентної політики за депозитними вкладами при інвестуванні коштів в ОВДП.....	56
3.3. Впровадження зеленої депозитної політики АТ КБ «ПриватБанк» з метою післявоєнного відновлення країни.....	60
3.4. Аналіз факторів, що впливають на розмір депозитів фізичних осіб, і прогнозування майбутніх змін.....	67
Висновки до розділу 3.....	75
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі значна увага приділяється дослідженню депозитної політики банків, які є ключовими учасниками фінансового ринку країни. Залучення коштів від фізичних та юридичних осіб на внутрішньому ринку є найбільшим і основним джерелом фінансових ресурсів для банківської системи. Як свідчить практика, міжбанківські кредити та зовнішнє фінансування не забезпечують банкам таких обсягів ресурсів, як депозити. Крім того, обсяги акціонерних капіталів значно поступаються надходженням від депозитних операцій. Банки, будучи публічними і соціальними установами, відіграють важливу роль для суспільства в цілому. Більше того, метою банківських установ є досягнення максимального фінансового результату, що досягається шляхом формування ресурсної бази банків, оптимізації її складу та вибору ефективної стратегії управління.

Метою роботи є вивчення теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо особливостей депозитної політики банківської діяльності в Україні в період розвитку зеленої післявоєнної економіки.

Для досягнення мети визначено основні завдання:

- визначити сутність депозитних послуг та депозитної політики банку;
- здійснити аналіз сучасного стану депозитної діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

- визначити шляхи реалізації Депозитна політика банків в умовах розвитку цифрової та зеленої економіки на прикладі АТ КБ «ПриватБанк» .

Об'єктом дослідження є депозитна політика банківської установи.

Предметом дослідження є теоретико-методичні аспекти та практичні рекомендації планування депозитної політики банками.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи застосовувалися два методи наукового пізнання: емпіричний і теоретичний. Емпіричний рівень пізнання включає збір фактів для аналізу депозитної системи українських банків, узагальнення для розкриття теоретичних аспектів депозитного портфеля фінансової установи, характеристику досліджуваної

інформації під час аналізу фінансової та господарської діяльності банків, а також систематизацію та класифікацію зібраних даних. На теоретичному рівні пізнання передбачає використання понять, теорій, принципів, законів, наукових узагальнень та висновків для формулювання шляхів покращення процесу управління депозитним портфелем банківської установи.

Інформаційна база даного дослідження була сформована з використанням законодавчих та нормативно-правових актів України, офіційних статистичних даних Національного банку України, наукових робіт вітчизняних та іноземних авторів, присвячених депозитній політиці українських та зарубіжних банків. Також у процесі дослідження використовувались інформаційні ресурси Інтернету та фінансові звіти АТ КБ «ПриватБанк».

Прикладна цінність. Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані відділеннями АТ КБ «Приватбанк» з метою планування депозитної діяльності.

Апробація результатів дослідження. Основні результати роботи та їхнє практичне значення доповідались на студентської науково-практичної Інтернет-конференції на міжнародній конференції для студентів та молодих науковців «Ринок фінансових інновацій та безробіття ЄС: тенденції, виклики та перспективи» (м.Дніпро, 25-26 квітня 2024 року) – Шинкарюк А.В. Зелене фінансування економіки в умовах воєнного стану в Україні

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 88 сторінок. Робота містить 20 таблиць, 12 рисунків, список використаних джерел зі 26 найменування, 4 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ

1.1. Сутність депозитного портфеля банку

Одна з ключових функцій банківських інститутів — мобілізація коштів, що включає залучення фінансових ресурсів та їх трансформацію в капітал. Цей процес передбачає здатність банків адекватно формувати та ефективно використовувати свою ресурсну базу, що є фундаментальною для їх операцій на фінансовому ринку. Структура пасивів банків, що складається з власного капіталу та зобов'язань, формує їхню ресурсну базу. Втім, значна частина ресурсів банку забезпечується за рахунок позичальних та залучених коштів. Депозитні ресурси, які набуваються через депозитні операції з фізичними та юридичними особами, є домінуючим джерелом для активних банківських операцій. Ці операції полягають у залученні тимчасово вільних коштів клієнтів на умовах контракту, їх використанні банком на власний розсуд і ризик. Відповідно, ліквідність банку, а також його здатність забезпечувати прибутковість, безпосередньо залежать від характеристик, обсягу, вартості та управління депозитними ресурсами [1].

Таким чином, депозитні ресурси, які формують значну частину активів банків, стають основою для створення депозитного портфеля банку. Аналіз наукової літератури дозволяє зрозуміти, що депозитні ресурси традиційно розглядаються в контексті виконання банками їх оперативних завдань, але не як предмети для фінансового менеджменту. Такий підхід висвітлює потребу у подальшому дослідженні ролі депозитних ресурсів у фінансовому управлінні та оптимізації банківських стратегій з метою підвищення їх ефективності та досягнення стратегічних цілей установи. [2].

Згідно з визначенням Ю.П. Макаренка, поняття «депозитний портфель» виходить за рамки звичайної сукупності коштів, залучених банком. Автор визначає його як «балансовий залишок на поточних та депозитних рахунках

клієнтів (юридичних і фізичних осіб) станом на певну дату», що включає як вимоги до строковості, так і специфікацію суб'єктів, від яких були залучені ці кошти. Це уточнення допомагає більш детально розглянути структуру та динаміку депозитних коштів, що дає змогу банкам краще управляти своїми ресурсами та визначати потенційні ризики і можливості в рамках своєї фінансової стратегії. [3]

За визначенням Шелюка А. А., коли грошові кошти передаються банку на основі депозитного договору або через відкриття банківського рахунку, вони інтегруються в загальний фонд і втрачають свої унікальні характеристики, стаючи частиною депозитного портфелю банку. Це означає, що кошти, які внесені різними клієнтами, не ізолюються один від одного, але управляються банком як єдиний пул. Такий підхід дозволяє банкам ефективніше розподіляти внутрішні ресурси для виконання кредитних операцій та інших фінансових зобов'язань. [4].

Виходячи з вищевикладеного, депозитний портфель банку необхідно вважати не просто агрегацією залучених коштів, а структурованою системою пасивів, що регулюється, аналізується, класифікується і керується згідно з депозитною політикою банку. Ця політика визначає стратегічні і тактичні підходи до залучення ресурсів від фізичних і юридичних осіб. Завдання щодо формування такого портфелю базуються на стратегічних напрямках діяльності банку, включаючи максимізацію прибутків, підтримку ліквідності та розширення конкурентних переваг. Депозитний портфель, таким чином, відіграє ключову роль у підтримці пасивів банку та сприяє його стабільному розвитку, забезпечуючи надійну основу для кредитування та інших банківських операцій.

Формування депозитного портфелю в банківській діяльності має вирішальне значення для розширення кредитування та операцій із цінними паперами, що є основними джерелами доходу банку. Залучені кошти вкладників становлять значну частку пасивів і мають прямий вплив на фінансову стабільність та ліквідність фінансової установи. Через важливість цих ресурсів у загальному обсязі пасивів, вони визначають здатність банку до своєчасного і повного виконання зобов'язань перед клієнтами, впливаючи на

платоспроможність банку. Під платоспроможністю розуміється здатність банку ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами для задоволення вимог кредиторів та вкладників у будь-який час.

Враховуючи аналізовані аспекти, депозитний портфель можна визначити як цілісну сукупність фінансових коштів, що залучені банком на основі договірних угод, структуровану з метою підтримки ефективності кредитної діяльності, досягнення належного рівня прибутковості, та забезпечення ліквідності банківської установи. Це визначення включає в себе два взаємопов'язані ключові аспекти діяльності фінансової установи: прибутковість і ліквідність. Отже, депозитний портфель варто розглядати як об'єкт управління з чітко визначеною структурою, розподіленою за категоріями клієнтів, типами депозитів та умовами здійснення депозитних операцій. Такий підхід дозволяє оптимізувати використання залучених коштів і сприяє розширенню можливостей для кредитування, забезпечуючи стабільність та надійність фінансової системи установи.

Визначення і застосування класифікації депозитного портфеля є ключовими для ефективного управління банківськими ресурсами. Наукова література часто оминає деталізацію класифікації депозитних портфелів, хоча це має велике значення для адаптації під конкретні умови ринку. Різниця в підходах до класифікації може бути пов'язана з локальними правовими нормами, економічним контекстом країни, специфікою діяльності банку та вимогами його клієнтів.

Класифікація депозитного портфеля може включати розподіл за такими критеріями як термін дії депозиту (короткострокові, середньострокові, довгострокові), за типом клієнтів (юридичні особи, фізичні особи), за валютою (місцева валюта, іноземна валюта), за рівнем доходності, та інші фактори, які можуть впливати на управління ліквідністю і ризиком. Застосування гнучкої, але чітко визначеної системи класифікації допоможе банкам оптимізувати їхню роботу, підвищити ефективність використання ресурсів і забезпечити більшу стабільність у волатильних умовах ринку.

Динаміка ринку депозитних ресурсів вимагає від банківських установ неперервного моніторингу економічних тенденцій та чинників, які впливають на залучення та утримання депозитних коштів. Ефективний аналіз цих чинників дозволяє банкам адаптувати свої стратегії для максимізації обсягів депозитного портфеля, що, в свою чергу, сприяє зростанню фінансових ресурсів установи.

Систематичний підхід до класифікації внутрішніх і зовнішніх чинників, які впливають на депозитну діяльність, є критично важливим для розробки ефективної депозитної політики. Внутрішні чинники включають фінансовий стан банку, його репутацію, відсоткові ставки за депозитами, якість обслуговування клієнтів і доступність банківських продуктів. Зовнішні чинники охоплюють економічний клімат, інфляцію, політичну стабільність країни, законодавчі зміни та загальний рівень відсоткових ставок на ринку.

Швидкість та адекватність реакції банківських установ України на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів безпосередньо визначає ефективність управління їхніми депозитними портфелями. Це, в свою чергу, істотно впливає на фінансові показники діяльності банку, зокрема на ліквідність і рентабельність. Величина та якість депозитного портфеля мають прямий вплив на обсяги та якість кредитного портфеля, що відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності банку.

Розробка стратегій для збільшення депозитного портфеля, виявлення нових джерел залучення коштів, оптимізація його структури та диверсифікація ризиків стають ключовими завданнями для банків. Важливим є також забезпечення утримання депозитів у довгостроковій перспективі, що набуває стратегічного значення для підвищення стабільності та ефективності роботи банківських установ.

1.2. Депозитна політика банку як складова системи управління депозитним портфелем банку

Депозитна політика банківської установи становить ключовий елемент стратегічного управління, забезпечуючи ефективний прийом та розміщення

коштів клієнтів, контролюючи відсоткові ставки та розподіл ризиків, а також обсяг і структуру депозитного портфеля. Це дозволяє банку не тільки оптимізувати свою діяльність з точки зору прибутковості, але й підтримувати фінансову стійкість і ліквідність.

Основна мета цієї політики полягає в розробці та реалізації комплексних стратегій і тактик управління депозитами, спрямованих на досягнення визначених банком фінансових цілей і підвищення загальної ефективності управління ресурсами. Це включає адекватне визначення умов депозитів, розрахунок відсоткових ставок, оцінку і мінімізацію ризиків, що забезпечує банку здатність протистояти можливим економічним негараздам та змінам на фінансовому ринку.

Відповідно до законодавства, що регулює банківську сферу, банківська установа визначається як юридична особа, яка функціонує на підставі ліцензії, наданої Національним банком України. Така установа має право здійснювати широкий спектр банківських операцій, включаючи кредитування, обслуговування банківських рахунків, управління оборотними коштами клієнтів, а також надання розрахунково-касових послуг. Всі банківські установи внесені до Державного реєстру банків, де міститься актуальна інформація про кожен банк. [5]

Як вказано вище, депозитна політика має ключове значення для банківської діяльності, оскільки велика частина пасивів банку складається з депозитів. Проводячи депозитні операції, банки використовують залучені оборотні кошти для забезпечення середньо- та короткострокового кредитування як фізичних осіб, так і суб'єктів господарювання. Така діяльність відіграє вирішальну роль у визначенні ефективності банківської установи на фінансовому ринку.

Для глибшого розуміння депозитної політики банків важливо звернути увагу на саме поняття «депозит». Згідно з нормативним документом «Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій», депозитом визнається: грошові кошти у готівковій чи безготівковій формі, в національній чи іноземній валюті, а також банківські метали, які банк прийняв

від вкладника на підставі договору на визначений строк чи без нього. Ці кошти призначені для зберігання з можливістю виплати вкладнику згідно з умовами договору та законодавством України, з доходом у формі процентів або іншої вигоди [1].

Відповідно до аналізу наукових робіт українських та іноземних авторів, поняття «депозитна політика банківської установи» варіюється в залежності від контексту досліджень. Це виявляє потребу в систематизації і узагальненні визначення для досягнення уніфікованого розуміння цього терміну в академічному і практичному застосуванні. Аналізуючи підходи різних авторів, можна виділити спільні елементи.

На думку Насирової А. П., депозитна політика банку означає комплекс заходів, реалізованих банківською установою, який спрямований на залучення вільних грошових ресурсів фізичних та юридичних осіб. Це включає подальше розміщення цих коштів на умовах, вигідних як для банку, так і для його клієнтів. Депозитна політика формує фундамент для розвитку кредитних і інвестиційних можливостей банку, впливаючи на його прибутковість та стабільність. Таке визначення наголошує на важливості стратегічного підходу до управління депозитним портфелем, підкреслюючи необхідність виваженого врахування інтересів усіх стейкхолдерів, що беруть участь у депозитних операціях. [6].

Визначення депозитної політики, яке пропонує Горбатенко М. М., розширює поняття управління банківськими ресурсами, акцентуючи увагу на важливості стратегічного керування відсотковими ставками. Відповідно до його підходу, депозитна політика банку повинна включати не тільки залучення коштів, а й вміле управління відсотковими ставками, щоб забезпечити оптимальний баланс між прибутковістю та ризиком. Згідно з Горбатенко, ефективне управління депозитним портфелем передбачає ряд ключових завдань. Перше – це розробка та реалізація політики відсоткових ставок, яка дозволяє приваблювати клієнтів та одночасно забезпечувати конкурентоспроможний дохід для банку. Друге – мінімізація ризиків, які можуть виникнути через волатильність ринку або зміни в економічних умовах. Третє – забезпечення ліквідності, щоб банк міг виконувати свої короткострокові зобов'язання без

додаткових фінансових втрат. Таке підход до управління депозитним портфелем дозволяє банку не тільки ефективно управляти своїми пасивами, але й адаптуватися до змін на ринку, підвищувати свою конкурентоспроможність та стабільність на фінансовому ринку. [7, с.5]

Визначення депозитної політики, запропоноване Кириленком В. М., подає це поняття як комплексну концепцію, яка включає в себе не лише механізми залучення депозитних коштів, а й ширшу стратегічну рамку щодо управління цими ресурсами. Такий підхід підкреслює необхідність глибокого аналізу відносин, які складаються між банком і його клієнтами на рівні депозитних операцій, та формулювання чітких цілей для ефективного залучення та використання фінансових ресурсів. [8].

Економічна енциклопедія надає широке визначення депозитної політики банку, акцентуючи на цільовому залученні фінансових ресурсів через депозитні відносини. Основна мета цих заходів полягає у забезпеченні потреб банку в ліквідності, яка є критичною для стабільного і безперебійного функціонування фінансової установи. Депозитна політика, таким чином, включає в себе низку правил і процедур, котрі диктують, яким чином банк управляє вкладками своїх клієнтів, від того, як вони залучаються, до способів їхнього використання з метою оптимізації ліквідності та доходів банку. [9].

Проведення депозитної політики банками вимагає ретельного підходу та уваги до багатьох аспектів. Головною метою такої політики є залучення коштів вкладників та їхнє ефективне використання для підтримки основної діяльності банку, а саме кредитування та інвестиції.

Для забезпечення глибокого розуміння ключових аспектів та механізмів реалізації депозитної політики в банках України, насамперед необхідно аналізувати основні положення Національного банку України, які описані у документі «Про порядок виконання вкладних (депозитних) операцій». Цей нормативний акт становить юридичну основу для здійснення депозитних операцій і визначає умови залучення, використання та повернення депозитних коштів, що є фундаментальним для стабільного функціонування банківської системи [1].

Згідно із регулятивними вимогами, банки пропонують два основних типи депозитних рахунків: рахунки на вимогу та строкові депозити, призначені для юридичних та фізичних осіб. Встановлення розміру відсоткових ставок кожним банком здійснюється індивідуально, виходячи з індикативних норм, які розробляються Національним банком України відповідно до актуальної економічної ситуації на грошово-кредитному ринку. Відсотки нараховуються на депозити згідно з умовами депозитного договору та виплачуються у валюті, в якій було відкрито рахунок, або в банківських металах, у разі вкладів у дорогоцінні метали. Нарахування відсотків починається на наступний день після відкриття рахунку і завершується напередодні дня повернення коштів клієнту. Оформлення депозитного договору, який може бути як паперовим, так і електронним, є обов'язковим для створення депозитного рахунку.

Також варто підкреслити, що протягом терміну дії депозитного договору, банк не має права вносити зміни до умов угоди, включаючи відсоткові ставки, без однозначної згоди вкладника. Єдиний виняток становлять спеціальні випадки, передбачені законодавством.

Крім того, слід зазначити, що банки мають можливість відкривати пенсійні депозитні рахунки для фізичних осіб, але ці рахунки обмежені сумою, яка визначається для компенсації вкладів Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.

Стосовно строкових вкладів, після завершення терміну дії депозитного договору, банк закриває рахунок клієнта та повертає кошти. У випадку депозитів на вимогу, рахунок також закривається після повернення коштів вкладнику. Згідно з банківськими положеннями, заява про зняття коштів має надходити до банку у двох примірниках не менше ніж за два дні до дати виплати, причому один екземпляр заяви повертається клієнту після підписання, а інший зберігається в банку в справах, пов'язаних з юридичним оформленням рахунку.

Розглянемо елементи депозитної політики банку (рис. 1.1).

Рис. 1.1 – Елементи депозитної політики

Основними об'єктами депозитної політики є депозитні продукти, які пропонуються банком, а також додаткові послуги, які спрямовані на збільшення їхньої привабливості для клієнтів (рис. 1.2).

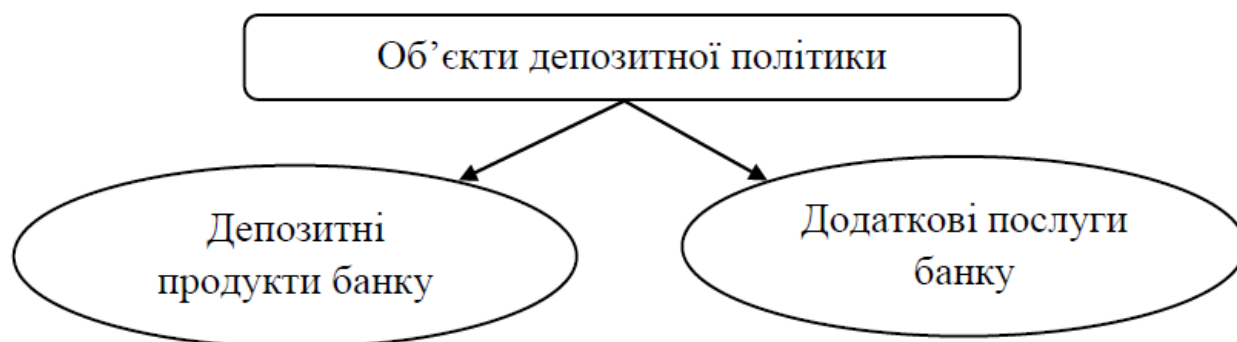

Рис. 1.2 – Об'єкти депозитної політики

Давайте розглянемо основні етапи розроблення та втілення депозитної політики у діяльність банківської установи (рис. 1.3).

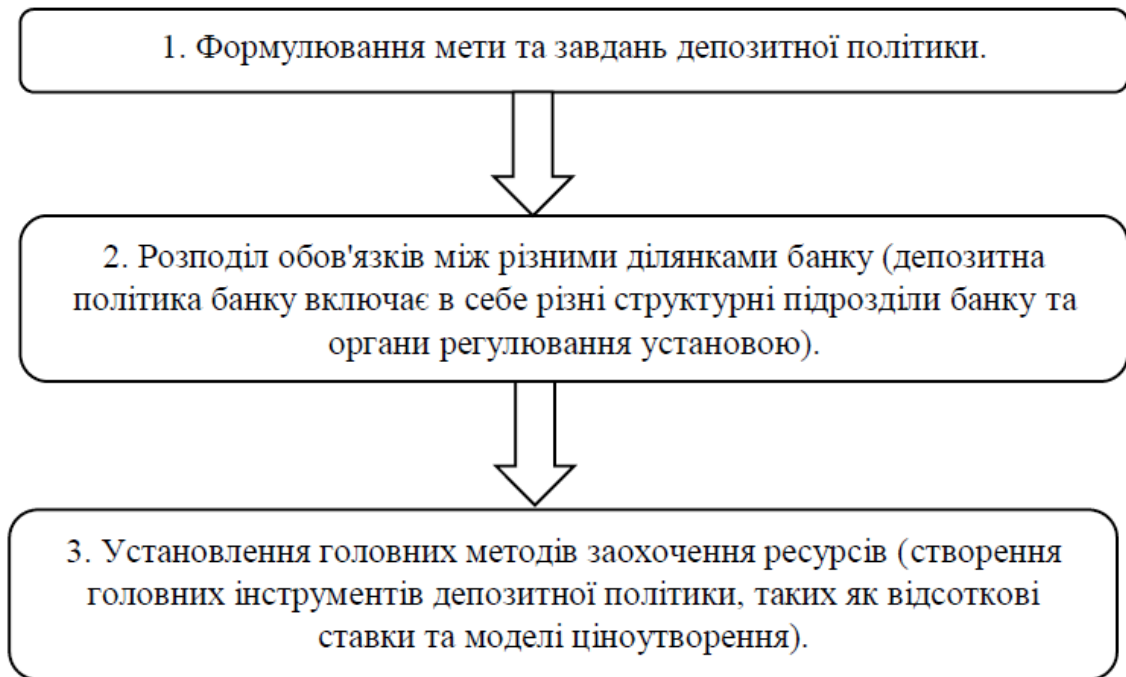

Рис. 1.3 – Етапи розробки та впровадження депозитної політики в банку

В рамках розробки депозитної політики банку важливо дотримуватись ряду ключових принципів:

1. Принцип наукової обґрунтованості передбачає, що всі рішення щодо управління депозитним портфелем мають базуватися на актуальних наукових методах і підходах. Депозитна політика повинна формулюватись на основі глибокого аналізу поточних економічних умов і відповідати нормам законодавства.

2. Принцип цілісності вимагає, щоб депозитна політика корелювалася і була інтегрована з іншими видами політик банку, як-от кредитна чи інвестиційна, формуючи єдину стійку систему управління банківськими активами та пасивами.

3. Принцип комплексного підходу підкреслює необхідність урахування різноманітних потреб та уподобань клієнтів, забезпечуючи надання депозитних продуктів, що відповідають індивідуальним вимогам вкладників.

4. Принцип оптимальності зорієнтований на формування такого депозитного портфеля, який би забезпечував оптимальне співвідношення ризику та доходності, відповідаючи загальній стратегії банку.

5. Принцип ефективності акцентує на необхідності депозитної політики сприяти загальній прибутковості банку, оптимізуючи витрати та збільшуючи доходи від депозитних операцій.

6. Принципи безпеки та надійності відображають важливість гарантування захисту депозитів від можливих фінансових збурень і забезпечення високого рівня довіри клієнтів до банку, особливо у складних економічних умовах.

7. Принцип єдності означає, що всі аспекти депозитної політики мають бути взаємопов'язані та узгоджені для забезпечення цілісності та скоординованості дій.

8. Принцип оптимального рівня витрат спрямований на досягнення балансу між ціною депозитних продуктів і потребою в підтримці конкурентоспроможної відсоткової ставки, що зумовлює необхідність стримування витрат на обслуговування депозитів та максимізації їх ефективності.

Виконання цих принципів дозволить банку оптимізувати свою депозитну політику, забезпечити стабільність та зростання прибутковості, і відповідно, покращити загальну фінансову здатність установи.

Депозитна політика банку повинна бути вигідною та корисною для всіх учасників фінансового ринку, включаючи і сам банк, і його клієнтів. Вона має сприяти залученню нових вкладників і зменшувати відтік існуючих клієнтів, забезпечуючи обом сторонам максимально вигідні умови. Основною метою депозитної політики є ефективне приваблення та використання фінансових ресурсів з одночасною мінімізацією витрат і забезпеченням оптимального балансу між ліквідністю, ризиком, прибутковістю та надійністю.

Підсумовуючи, важливо відзначити, що ефективність депозитної політики визначається її здатністю адаптуватися до змін на ринку та задовольняти вимоги клієнтів, забезпечуючи при цьому конкурентну перевагу банку. Це включає розробку та впровадження стратегій, орієнтованих на різні фази розвитку банківської установи, від проникнення на ринок до підтримки та розширення депозитної бази. Отже, кожен етап розвитку депозитної політики вимагає

індивідуального підходу та точної уваги до деталей відсоткових ставок, рівня обслуговування та задоволення клієнтів.

1.3. Управління депозитною політикою банку

Депозитна політика банку повинна бути вигідною та корисною для всіх учасників фінансового ринку, включаючи і сам банк, і його клієнтів. Вона має сприяти залученню нових вкладників і зменшувати відтік існуючих клієнтів, забезпечуючи обом сторонам максимально вигідні умови. Основною метою депозитної політики є ефективне приваблення та використання фінансових ресурсів з одночасною мінімізацією витрат і забезпеченням оптимального балансу між ліквідністю, ризиком, прибутковістю та надійністю.

Підсумовуючи, важливо відзначити, що ефективність депозитної політики визначається її здатністю адаптуватися до змін на ринку та задовольняти вимоги клієнтів, забезпечуючи при цьому конкурентну перевагу банку. Це включає розробку та впровадження стратегій, орієнтованих на різні фази розвитку банківської установи, від проникнення на ринок до підтримки та розширення депозитної бази. Отже, кожен етап розвитку депозитної політики вимагає індивідуального підходу та точної уваги до деталей відсоткових ставок, рівня обслуговування та задоволення клієнтів.

У рамках впровадження депозитної політики банку необхідно зосередитися на декількох ключових завданнях для досягнення високої ефективності та відповідності стратегічним цілям установи. По-перше, необхідно сформулювати чітку систему цілей для депозитної діяльності, що охоплює кількісні показники, які сприятимуть оцінці успіху політики. По-друге, важливо встановити рівень ризиків, які банк готовий прийняти, визначивши відповідні ліміти та впровадивши сучасні методики для мінімізації потенційних загроз у рамках депозитної діяльності.

Третім завданням є забезпечення координації та взаємодії між різними підрозділами банку, що займаються залученням депозитів, для гармонійної роботи на всіх організаційних рівнях. Четверте завдання передбачає розробку

основних методів і інструментів для системи управління депозитною діяльністю, які допоможуть оптимізувати процеси та підвищити загальну ефективність роботи.

Наостанок, необхідно забезпечити повну відповідність всіх процесів у рамках депозитної діяльності вимогам національного законодавства, міжнародних регуляторів, аудиторських та рейтингових агентств. Це включає розробку детальних процедур та положень, що дозволять банку ефективно реагувати на зміни у регуляторному середовищі та уникати юридичних порушень. [10].

Депозитна політика банку, яка формується на засадах врахування внутрішніх цілей і зовнішніх умов, спрямована на створення оптимальної структури депозитного портфеля. Ця політика включає в себе планування діяльності зі залучення вільних коштів як фізичних, так і юридичних осіб, а також передбачає використання широкого спектра інструментів та методів для досягнення стратегічних фінансових цілей банку. Основною метою такої політики є досягнення балансу між ліквідністю, прибутковістю і мінімізацією ризиків, що вимагає глибокого аналізу ринкових умов та регулятивного середовища. Важливим є також дотримання вимог законодавства, що забезпечує правомірність банківських операцій та високий рівень довіри з боку клієнтів і партнерів.

Національний банк України виконує ключову роль у регулюванні депозитної діяльності банків, забезпечуючи стабільність і прозорість фінансового ринку. Завдяки своїм нормативним актам та регулятивним ініціативам, НБУ встановлює вимоги до банків, зокрема щодо мінімальних резервів, ліквідності, ризиків та інших аспектів, що впливають на депозитну політику. Ці заходи допомагають управляти обсягом кредитних грошей у економіці та зберігають стабільність валютної вартості, перешкоджаючи гіперінфляції та іншим економічним дисбалансам. Ефективне регулювання та контроль з боку НБУ є критично важливим для забезпечення довіри до банківської системи та її стійкості, особливо в контексті залучення депозитних коштів від громадян та бізнесу. [11].

Вплив депозитної політики Національного банку України дозволяє кожному банку як учаснику депозитного ринку реалізувати власні стратегічні цілі. Політика кожного банку спрямована на оптимізацію вартості залучення ресурсів та їх продуктивне використання в рамках кредитної та інвестиційної діяльності. Впровадження ефективної депозитної політики допомагає банку формувати конкурентоспроможні процентні ставки, що впливають на вартість депозитів та визначають загальну прибутковість. Стратегічне управління депозитною базою дозволяє банкам знижувати операційні витрати, ефективно регулюючи прибутковість і забезпечуючи стабільність у веденні депозитної діяльності [12].

Депозитна політика банківської установи відіграє ключову роль у формуванні стратегій управління депозитним портфелем, з метою досягнення визначених фінансових та управлінських завдань. Ця політика передбачає комплексні підходи до залучення та використання депозитів, що спрямовані на оптимізацію ліквідності, мінімізацію ризиків та збільшення прибутковості банку. Важливі аспекти депозитної політики можуть включати (табл. 1.1.)

Депозитна політика банку має важливе значення для ефективного управління його депозитним портфелем, а також спрямована на забезпечення оптимальних витрат і безпеки депозитних операцій. Вона враховує особливості грошово-кредитного ринку, на якому функціонує банк, та важлива для організації всього процесу залучення та розміщення депозитів. Ретельне стеження за дотриманням цієї політики дозволяє не лише захищати інтереси клієнтів, а й гарантувати збереження банківської таємниці, що є ключовим для підтримання довіри та впевненості вкладників у фінансову надійність і стабільність банківської установи.

Управління депозитним портфелем в банківській сфері становить одне з ключових завдань, адже ефективність цього процесу безпосередньо впливає на ресурсну базу, фінансову стабільність, ліквідність та загальну конкурентоспроможність банку. У контексті нестабільної економіки та підвищених політичних і соціальних ризиків, стратегічне планування в діяльності управління депозитним портфелем набуває особливої актуальності.

Таблиця 1.1 – Основні аспекти ролі депозитної політики банківської установи

Роль депозитної	Характеристика
1. Залучення та розміщення депозитів	Депозитна політика банку встановлює критерії та норми прийому депозитів від клієнтів, включаючи визначення мінімальних і максимальних сум вкладів, терміни зберігання коштів, правила їх видачі, а також розміри відсоткових ставок.
2. Визначення відсоткових ставок	Депозитна політика банку формує умови пропонування процентних ставок по депозитах, враховуючи типи депозитних продуктів, які він надає своїм клієнтам. Ця політика бере до уваги не тільки внутрішні стратегічні цілі банку, але й зовнішні ринкові
3. Управління ризиками	Депозитна політика банку охоплює комплекс стратегій і процедур, спрямованих на ефективне управління ризиками, які виникають у зв'язку з депозитною діяльністю. Зокрема, до цих ризиків відносяться ліквідні ризики, які визначають здатність банку своєчасно задовольняти запити клієнтів на видачу коштів, валютні ризики, пов'язані з коливаннями валютних курсів, процентні ризики, що виникають через зміни процентних ставок на ринку, та кредитні ризики, пов'язані з можливістю невиконання зобов'язань контрагентами.
4. Маркетинг та продаж	Депозитна політика формулює підходи до маркетингу та продажу депозитних продуктів, визначаючи тактику просування депозитів на ринку. Вона включає розробку рекламних кампаній, спеціальних акційних пропозицій та інші маркетингові заходи, які спрямовані на залучення нових клієнтів та збереження існуючих.
5. Розвиток депозитних продуктів	Депозитна політика охоплює стратегії розробки та запуску нових депозитних продуктів, спрямованих на задоволення вимог різноманітних сегментів клієнтів. Це включає аналіз поточних потреб ринку, оцінку переваг клієнтів, а також розробку продуктів, які можуть приваблювати нових вкладників і стимулювати існуючих клієнтів до збільшення своїх вкладів.
6. Забезпечення дотримання регуляторних вимог	Депозитна політика банку обов'язково включає аспект дотримання регуляторних вимог, що регламентують депозитну діяльність. Вона забезпечує відповідність банківської установи всім необхідним нормативним і законодавчим стандартам. Це важливо для підтримання законності операцій і зміцнення довіри клієнтів та регуляторів до банку.
7. Моніторинг та аналіз результатів	Депозитна політика банку включає систематичний моніторинг та аналіз результатів його депозитної діяльності. Це дозволяє визначити, наскільки ефективними є втілені стратегії залучення і використання депозитних ресурсів.

Адекватна реакція на зміни в макроекономічному та ринковому середовищі, здатність підтримувати високий рівень ліквідності та платоспроможності є запорукою вдалої реалізації стратегічних цілей банку в частині депозитної політики. Це вимагає чіткої та обґрунтованої депозитної стратегії, яка передбачатиме комплексні заходи щодо залучення та використання

тимчасово вільних коштів як фізичних, так і юридичних осіб. Неувага до такого планування може привести до кризових наслідків і значних фінансових втрат для банківської установи.

Депозитна політика банківської установи визначає ключові стратегії та інструментарій для управління процесами залучення вільних коштів від юридичних і фізичних осіб та адміністрування з ними пов'язаних ризиків. Ефективність такої політики прямо впливає на управління депозитним портфелем, а отже, і на загальні фінансові показники банку, його ліквідність та прийнятний рівень ризиків. Завданням депозитної політики є не лише вирівнювання інтересів банку із інтересами його клієнтів і акціонерів, але й гнучка реакція на зміни ринкових умов і внутрішній стан ринку. Отже, важливо розробляти таку політику, що буде спроможною адаптуватися до динамічних умов ринку, забезпечуючи при цьому стабільне досягнення стратегічних цілей банку.

Перший етап моделі депозитної політики банку має діагностичний характер і зосереджений на всебічному аналізі як зовнішніх факторів макро- та мезорівня, так і внутрішніх умов діяльності банку. Це дозволяє оцінити актуальний та потенційний вплив зовнішнього середовища і внутрішніх процесів на ефективність реалізації депозитної стратегії. У рамках цього етапу використовуються такі методи аналізу, як експертні оцінки, сценарний аналіз, бенчмаркінг та конкурентні порівняння, а також імітаційне моделювання та економіко-математичне моделювання. Використання таких методів допомагає забезпечити обґрунтованість та системність у підходах до формування та коригування депозитної політики банку.

Другий етап у модулі депозитної політики банку фокусується на безперервному аналізі та оцінці стану депозитної діяльності через real-time моніторинг. Цей процес включає систематичне відстеження ключових показників, що впливають на ведення депозитних операцій і виявлення зовнішніх чинників, які можуть позитивно або негативно впливати на реалізацію встановлених цілей депозитної політики. Аналіз включає оцінку ринкової кон'юнктури, регуляторних змін, конкурентної ситуації, а також внутрішніх

ресурсів і можливостей банку. Застосування такого підходу дозволяє банку оперативно реагувати на зміни в середовищі і відповідно коригувати свої стратегії для оптимізації депозитного портфеля.

Real-time моніторинг є ключовим компонентом в стратегії управління депозитною політикою банку, який дозволяє здійснювати постійні, систематичні спостереження та аналізи стану депозитної діяльності. Цей процес включає неперервне відстеження реальних і потенційних загроз, що можуть вплинути на виконання визначених цілей депозитної політики, а також розроблення відповідних заходів для їхнього нейтралізації або мінімізації впливу.

Під час реалізації real-time моніторингу, зокрема, важливо визначити та класифікувати всі чинники, що впливають на депозитну діяльність, виходячи з системи критеріїв, розробленої у першому розділі кваліфікаційної роботи. Це дозволяє банку систематизувати доступну інформацію та ефективно використовувати її для підтримання стабільності і розвитку депозитного портфеля в умовах змінних ринкових викликів [13].

Наступний модуль моделі депозитної політики включає в себе детальний процес розробки індивідуалізованої депозитної політики для конкретного банку, забезпечуючи її інтеграцію з загальною стратегією банку. Цей модуль передбачає формування планів залучення депозитів, визначення таргетованих обсягів депозитних ресурсів, а також розробку стратегій мінімізації витрат, пов'язаних із залученням коштів. Одночасно, важливим завданням є оптимізація процесу використання залучених ресурсів для досягнення максимального прибутку з найменшими ризиками.

Основна мета даного етапу полягає в створенні такої депозитної політики, яка б не тільки сприяла б фінансовій стабільності та зростанню банку, але й допомагала б забезпечити відповідність банківської діяльності нормам регулятора та вимогам ринку. Це вимагає ретельного аналізу внутрішніх та зовнішніх умов, у яких діє банк, визначення реальних та потенційних можливостей залучення і використання депозитних ресурсів, а також розробку ефективних механізмів контролю і оцінки ризиків [14].

У рамках процесу формування депозитної політики, банківська установа використовує стратегічне планування для адаптації до різних можливих сценаріїв ринкового розвитку. Створення стратегічних альтернатив — оптимістичної, інерційної, та песимістичної — дозволяє банку гнучко реагувати на зміни в економічному кліматі та на фінансових ринках. Ці сценарії відображають можливий розвиток подій від найбільш сприятливого до найбільш складного, що допомагає установі адекватно реагувати на різноманітні виклики.

Оптимістична стратегія передбачає високі темпи зростання депозитного портфеля та стабільну економічну кон'юнктуру. Інерційна стратегія заснована на продовженні існуючих тенденцій без радикальних змін у банківській діяльності або зовнішньому середовищі. Песимістична стратегія розробляється для сценаріїв, де можливі значні економічні труднощі, і вимагає від банку підготовки до можливих шоків, зниження попиту на депозитні продукти та підвищення кредитних ризиків.

Вибір стратегії обумовлюється результатами аналізу, який включає в себе вивчення макроекономічних індикаторів, ринкових умов, конкурентного середовища та внутрішніх ресурсів банку. Цей комплексний підхід забезпечує не тільки адекватне розуміння поточної ситуації, але й допомагає в плануванні дій для досягнення стратегічних цілей банку у сфері депозитної політики.

В процесі визначення оптимальної стратегічної альтернативи для депозитної політики банку, необхідно забезпечити комплексний підхід до оцінки всіх важливих аспектів і параметрів. Це означає врахування не тільки внутрішніх можливостей і ресурсів банку, а й поточних і майбутніх тенденцій у зовнішньому економічному і регуляторному середовищі. Оцінка ризиків, адаптивність стратегії до змінних умов ринку, сумісність з існуючими політиками та стратегіями банку — усе це має враховуватись для забезпечення стійкості та ефективності депозитної діяльності.

Остаточне рішення про вибір стратегії здійснюється після детального аналізу та зваження всіх факторів, що впливають на депозитний портфель банку.

Третій модуль моделі депозитної політики банку спрямований на активну фазу впровадження і реалізацію обраних стратегій залучення депозитів. Цей етап

передбачає застосування розроблених методів і інструментів для активного залучення тимчасово вільних грошових ресурсів як від приватних осіб, так і від юридичних осіб. Пріоритетними завданнями є оптимізація портфеля депозитів, максимізація прибутковості та одночасне зниження витрат.

Банк встановлює жорсткий контроль над процесом формування депозитного портфеля, що дозволяє забезпечити ефективність та безпеку депозитної діяльності. Контрольна діяльність включає моніторинг відповідності операцій з депозитами встановленим нормам і стандартам, аналіз їх прибутковості та ризиків.

За результатами моніторингу і аналізу банк розробляє та впроваджує корективні заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання депозитних ресурсів. Це може включати зміну умов депозитних продуктів, адаптацію маркетингових стратегій, та інші зміни в депозитній політиці для досягнення більшої відповідності до поточних умов ринку.

Цей модуль є критично важливим для підтримання стабільності і росту банку, оскільки дозволяє адаптуватися до змінюваних умов ринку та забезпечує високий рівень платоспроможності і фінансової стійкості.

Висновки до розділу 1

У даному дослідженні була розроблена науково-методична основа для створення адаптивної моделі депозитної політики банку, що включає комплексну систему послідовних кроків. Початковий етап моделі полягає в детальному аналізі зовнішніх та внутрішніх умов, що впливають на депозитну діяльність, використовуючи систему real-time моніторингу для виявлення факторів, що можуть впливати на виконання стратегічних цілей банку.

Наступний крок передбачає діагностику причинно-наслідкових зв'язків між депозитною діяльністю банку та зовнішнім середовищем, що дозволяє виявити та оцінити вплив різних зовнішніх та внутрішніх факторів на ефективність реалізації депозитної політики. Основою для подальшого стратегічного планування слугує визначення основних цілей депозитної

діяльності на плановий період, після чого розробляється комплекс стратегічних альтернатив (оптимістична, інерційна та песимістична), заснованих на аналізі зовнішнього та внутрішнього середовища.

Фінальний етап моделі включає моніторинг та оцінку ефективності імплементації депозитної політики, що дозволяє вчасно вносити корективи та адаптуватися до змінних умов ринку, тим самим забезпечуючи стійкість та конкурентоспроможність банку. Така інтегрована підхід забезпечує адаптивність депозитної політики банку, що є ключем до успішної діяльності в умовах динамічного фінансового середовища.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ КБ «Приватбанк»

Акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк" є суб'єктом приватного права, який веде свою діяльність відповідно до чинного статуту та оперує під ліцензіями Національного банку України, надаючи широкий спектр банківських та фінансових послуг. Власником стовідсоткової частки акцій банку є уряд України, представлений Міністерством фінансів, який єдиний контролює банк. Основна ціль діяльності "ПриватБанку" полягає у здійсненні прибуткової банківської операційності з метою забезпечення власного розвитку та задоволення інтересів свого власника. За станом на 1 грудня 2023 року, банк функціонує у банківській сфері вже 31 рік, обслуговуючи понад 19 мільйонів клієнтів із штатом приблизно 22000 кваліфікованих працівників та відділеннями в усіх регіонах країни, займаючи лідируюче місце за розміром активів. На основі фінансових звітів банку планується здійснити аналіз його фінансової та господарської діяльності, оцінюючи активні та пасивні операції для визначення його позиції на фінансовому ринку України.

Акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк" представляє собою сучасну фінансову установу з повністю державним капіталом, який є членом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Цей фінансовий заклад був заснований у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю та почав свою діяльність на основі статуту, затвердженого Національним банком України 7 лютого 1992 року. Після проведення акціонерних зборів у 2000 році банк був реорганізований у закрите акціонерне товариство [15].

Для забезпечення стабільності фінансової системи України та захисту інтересів вкладників, у відповідь на критичну роль ПриватБанку у банківській системі, 21 грудня 2016 року влада ініціювала процес націоналізації цієї установи. Націоналізація була виконана на основі рішення Ради національної безпеки і оборони від 18 грудня 2016 року "Про невідкладні заходи щодо

забезпечення національної безпеки України у економічній сфері та захисту інтересів вкладників", що набуло чинності Указом Президента України № 560/2016. Після цього процесу держава стала власником 100% акцій банку. Вищим органом управління банком виступає Кабінет Міністрів України, що контролює корпоративні права держави. У травні 2021 року Національний банк України отримав міжнародне підтвердження правомірності націоналізації банку з боку Банку Англії [15].

До кінця 2022 року АТ КБ «Приватбанк» мав 1033 відділення, що становить 86% від загальної кількості його відділень. У банку також функціонувало 5732 банкомати, що складало 79% від загальної кількості банкоматів, а 8863 термінали самообслуговування виконували 80% від усіх операцій у банку. Організаційна структура АТ КБ «Приватбанк» включає Загальні збори акціонерів як найвищий орган управління, Ревізійну комісію, Правління та Наглядову Раду. Аналіз фінансових результатів діяльності АТ КБ «Приватбанк» слід розпочинати з вивчення складу та структури його балансу, детальна інформація про який доступна на офіційному веб-сайті банку. (табл. 2.1).

На основі наданих даних можна зробити такі наукові висновки щодо фінансової діяльності банку за період з 2018 по 2023 рік: Значне зростання активів загальні активи банку зросли з 278048 млн. грн. у 2018 році до 680,008 млн. грн. у 2023 році, що свідчить про зростання на 401960 млн. грн. або 144,6%. Таке значне зростання може бути пов'язане з активною кредитною діяльністю, збільшенням портфелю інвестиційних цінних паперів та інших активів. Ріст кредитного портфеля кредити та аванси клієнтам підвищились з 50140 млн. грн. у 2018 році до 92019 млн. грн. у 2023 році, що становить зростання на 83,44%.

Це вказує на збільшення ділової активності банку та його здатність залучати нових клієнтів і розширювати кредитування. Збільшення обсягу грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти зросли більш ніж у 5 разів, від 27360 млн. грн. у 2018 році до 152282 млн. грн. у 2023 році, що може свідчити про збільшення ліквідності банку та ефективність його політики управління грошовими потоками.

Таблиця 2.1 – Склад та структуру активів АТ КБ «Приватбанк», млн грн
[16-19]

Показник	Роки						Приріст	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023-2018	
							млн. грн	%
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	27360	45894	49911	52835	96380	152282	124922	556,59
Заборгованість інших банків	-	27118	25059	26243	103837	134238	134238	
Кредити та аванси клієнтів	50140	59544	55021	68218	68084	92019	41879	183,52
Інвестиційні цінні папери	180081	152157	221711	222277	239752	271847	91766	150,96
Поточні податкові активи	184	2257	6660	9978	9097	4	-180	2,17
Інвестиційна нерухомість	3370	3534	2933	1989	2155	2340	-1030	69,44
Активи з права користування	-	1716	1738	1266	1389	1563	1563	
Основні засоби та нематеріальні активи	3793	4764	5982	6074	5228	5127	1334	135,17
Інші фінансові активи	2743	2210	3467	2644	4309	9493	6750	346,08
Інші активи	8899	9285	8901	9150	9869	9094	195	102,19
Необоротні активи, утримані для продажу	117	-	32	7	64	20	-97	17,09
Усього активів	278048	309723	382643	401296	540596	680008	401960	244,56

Інвестиції в цінні папери обсяг інвестиційних цінних паперів також зазначив ріст на 50,96%, досягнувши 271847 млн. грн. у 2023 році. Це може відображати стратегію диверсифікації інвестицій та посилення позицій банку на фінансових ринках. Стабілізація та корекція портфелю активів банк також показав адаптивність та здатність до корекції свого портфелю відповідно до змін у економічному середовищі. Це може включати зменшення чи відхід від певних видів активів, що менш ефективні чи ризиковані у даній економічній кон'юнктурі. За результатами аналізу структури активів банку за 2018 та 2023

роки, яку можна переглянути на рис. 2.1, відбулися значні зміни в розподілі та обсягах основних груп активів.

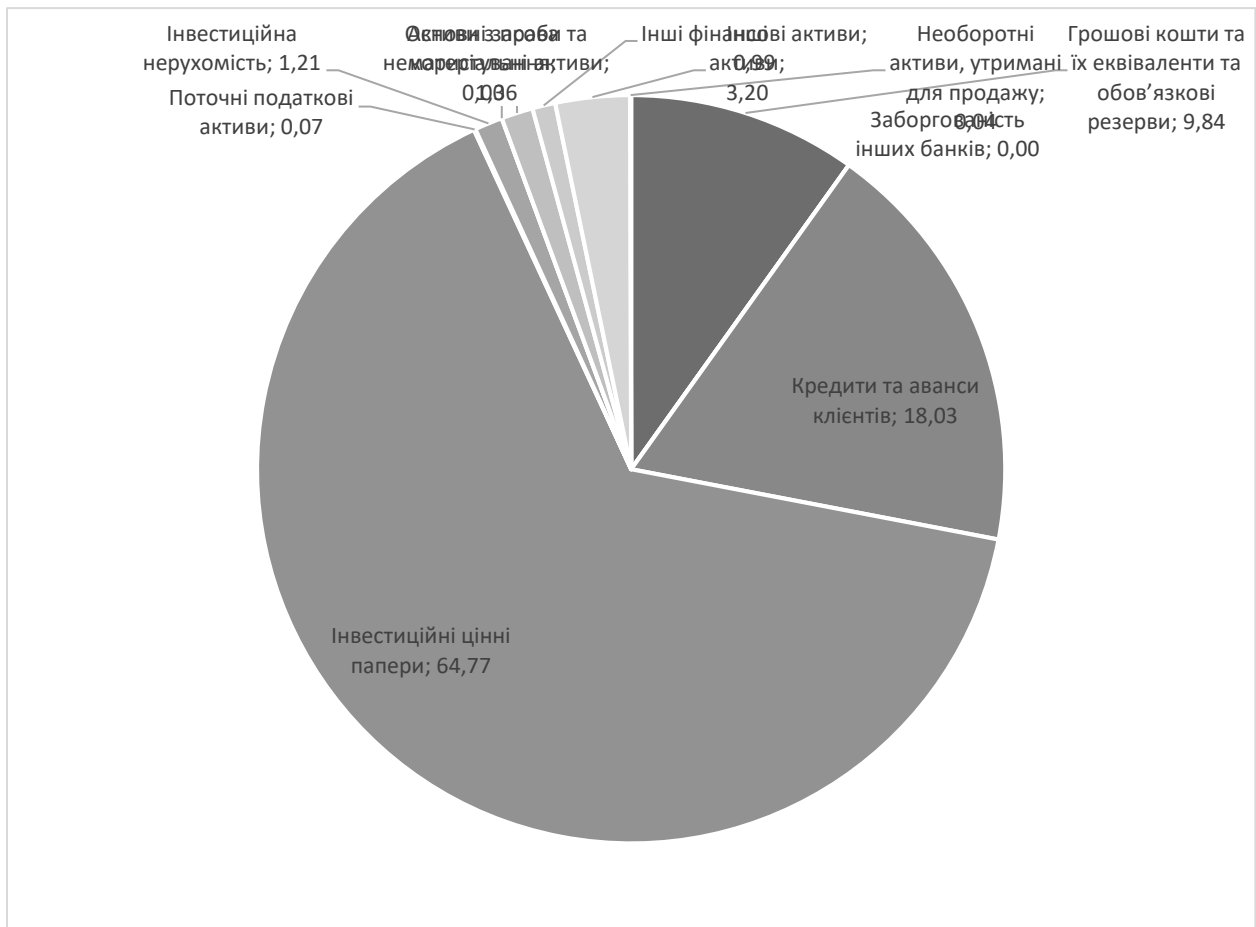

Рис. 2.1 – Структура активів АТ КБ «Приватбанк» в 2018 р., %

У 2022 році структура активів АТ КБ «Приватбанк» відзначилась значними змінами. Якщо у 2018 році інвестиційні цінні папери, переважно державні внутрішні облігації, домінували в структурі активів з часткою майже 65%, то до 2022 року спостерігається їх перерозподіл. Частка інвестиційних цінних паперів хоча й залишається значною, проте вона зменшилася, адже банк розширив портфель інших активних операцій.

Кредити та аванси клієнтам, які у 2018 році склали 18% активів, зазнали зростання. Це свідчить про розширення банківської діяльності в області кредитування, як приватних, так і корпоративних клієнтів. Це також може відобразити зростання економічної активності та покращення фінансового здоров'я клієнтів.

Пропорція грошових коштів також зазнала значних змін. Якщо у 2018 році вони становили менше 10% загальної вартості активів, то в 2022 році їх частка зросла, що свідчить про підвищення ліквідності банку. Це може бути пов'язано з підвищеними вимогами до ліквідності з боку регулятора, а також стратегією банку забезпечення достатнього резерву для покриття непередбачених витрат та викликів.

Решта активів, які раніше займали менше 10% загальної частки, включаючи основні засоби та нематеріальні активи, також показали тенденцію до зростання, що відображає інвестиції банку в довгострокове майно та технології (рис. 2.2).

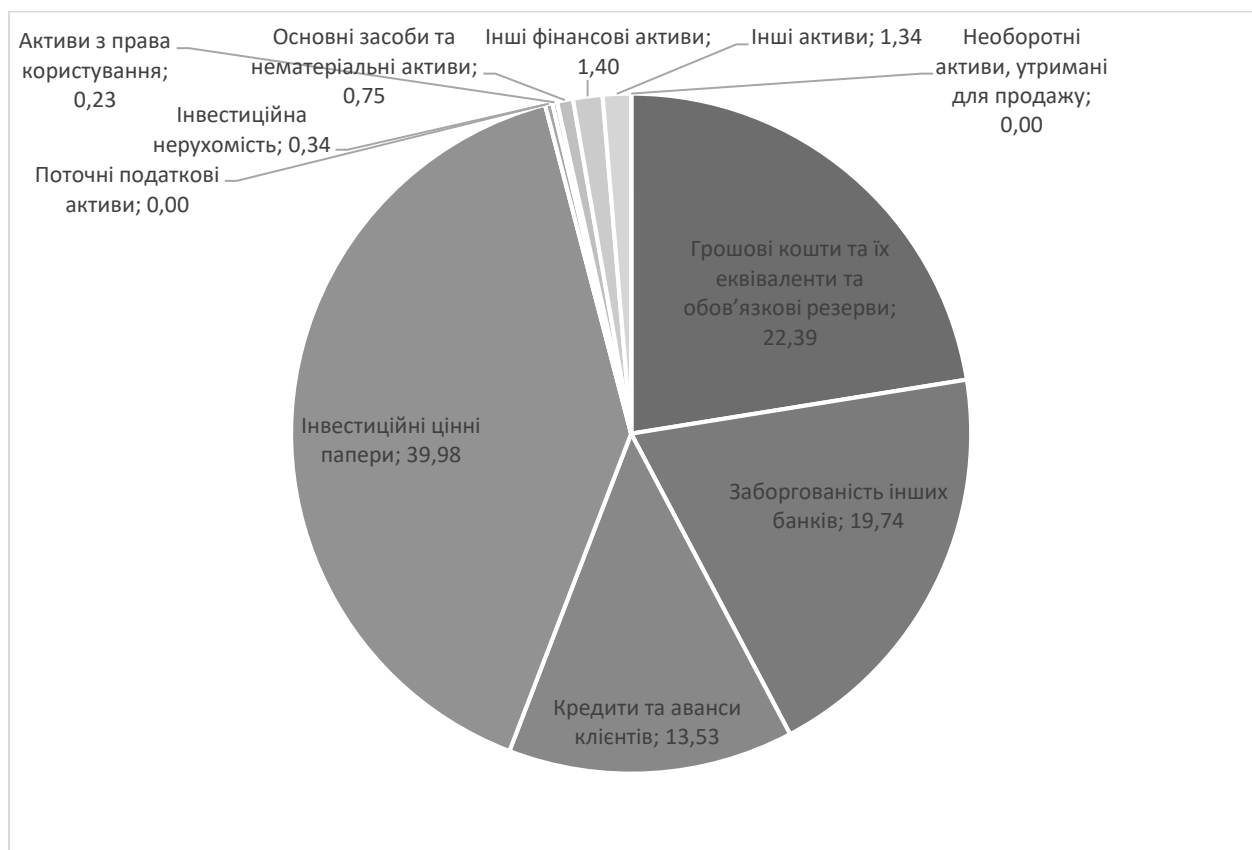

Рис. 2.2 – Структура активів АТ КБ «Приватбанк» в 2023 р., %

Зміни в структурі активів АТ КБ «ПриватБанк» за період з 2018 по 2022 рік свідчать про стратегічне переорієнтування банку на адаптацію до змінюваних економічних умов та зовнішніх викликів. Зниження частки кредитів та авансів клієнтів з 18% до 12.6% може бути пов'язане із загостренням кредитних ризиків та переорієнтацією банку на більш ліквідні та менш ризиковані активи. З'ява

заборгованості інших банків у структурі активів (19.2%) свідчить про розширення міжбанківських взаємодій, що може бути відповіддю на потреби ринку у зв'язку з ліквідними потребами.

Зменшення частки інвестиційних цінних паперів з 65% до 44.3% також відображає реорганізацію інвестиційної стратегії банку, що, ймовірно, пов'язане зі спробами диверсифікації портфелю та зниження залежності від коливань відсоткових ставок. Збільшення частки грошових коштів з 10% до 17.83% є виразною ознакою зміцнення ліквідності банку, що є критично важливим у контексті нестабільних економічних умов та необхідності швидкого реагування на кризові ситуації.

Такі значні зміни в структурі активів вимагають від банку гнучкого підходу до управління ресурсами з особливою увагою до ризик-менеджменту та стратегічного планування. Це включає в себе не тільки реагування на поточні виклики, але й прогнозування потенційних ризиків та можливостей, що можуть виникнути в майбутньому.

Таблиця 2.2 – Склад зобов'язань АТ КБ «Приватбанк», млн грн [16-19]

Показники	Роки						Приріст	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023-2018	
							млн. грн.	%
Заборгованість перед НБУ	9817	7721	0	0	0	0	-9817	0,00
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	195	201	19	3	5	4	-191	2,05
Кошти клієнтів	231055	240621	312568	325303	471970	558139	327084	241,56
Зобов'язання орендаря	0	1748	1844	0	0	0	0	
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	0	0	9	5	8	5	5	
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	136	121	147	67	43	58	-78	42,65
Інші фінансові зобов'язання	2249	1522	2912	1795	2271	3322	1073	147,71
Резерви та нефінансові	3132	3260	12087	7508	8510	9800	6668	312,90
Усього зобов'язань	246584	255194	329586	334681	482807	579328	332744	234,94

Аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» дозволяє виявити ключові джерела фінансування та їх динаміку в часі, що є важливим аспектом для оцінки фінансової стабільності банку. З ростом пасивів на 94,4%, зокрема через збільшення обсягів депозитних коштів та інших зобов'язань, з'являється можливість для розширення діяльності та кредитування, що відображено в темпах зростання активів на 95,8%. (табл. 2.2)

Аналізуючи фінансові зобов'язання ПриватБанку за період 2018-2023 років, можна відзначити декілька ключових тенденцій та змін у структурі пасивів банку, які вказують на його адаптацію до зовнішніх умов та змінного ринкового середовища.

Почнемо з того, що заборгованість перед Національним банком України, яка становила значні суми у 2018 та 2019 роках, з 2020 року стала нульовою. Це свідчить про погашення банком своїх зобов'язань перед центральним банком та мінімізацію його ролі як кредитора в структурі пасивів банку. Заборгованість перед іншими банками та фінансовими організаціями також знизилася, підкреслюючи меншу залежність банку від міжбанківських кредитів та інших форм фінансування.

Суттєве збільшення коштів клієнтів, що зросли з 231 млрд грн у 2018 році до 558 млрд грн у 2023 році, вказує на зростання довіри клієнтів до банку та його здатності приваблювати нові депозити. Це також може відображати збільшення обсягу роздрібного банкінгу та успіхи банку в роботі з приватними особами та малим та середнім бізнесом.

Збільшення резервів та нефінансових зобов'язань, які зросли з 3,1 млрд грн у 2018 році до майже 9,8 млрд грн у 2023 році, може свідчити про зростання обережності банку у формуванні резервів для покриття потенційних втрат, а також про зміцнення його загальної фінансової стійкості.

Загальне збільшення усіх зобов'язань банку з 246 млрд грн у 2018 році до 579 млрд грн у 2023 році демонструє значне зростання масштабів операцій ПриватБанку та його зміцнення як лідера на фінансовому ринку України. Збільшення обсягів зобов'язань відповідає загальній стратегії розширення бізнесу та можливо, збільшення різноманітності його діяльності.

З урахуванням цих даних можна зробити висновок, що ПриватБанк продемонстрував ефективну адаптацію до викликів ринку та зміцнення своєї ролі як ключового фінансового інституту в Україні, що впливає на збільшення його фінансової стабільності та надійності як для клієнтів, так і для інвесторів.

На рис. 2.3 представлена структура зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» у 2018 році, що допомагає візуалізувати і проаналізувати склад зобов'язань та їх розподіл на той момент. Цей аналіз може бути корисним для зіставлення з поточними показниками та для визначення трендів розвитку банку в частині управління капіталом та зобов'язаннями.

Структура зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» помітно трансформувалася між 2018 і 2023 роками, що відображає зміни у відносинах банку з його клієнтами та регулятором в умовах зростаючих економічних та геополітичних викликів. За чотири роки частка коштів клієнтів у структурі зобов'язань значно зросла з 94% до майже 98%, що може свідчити про зростання довіри до банку чи про збільшення привабливості його депозитних продуктів в контексті нестабільного фінансового ринку.

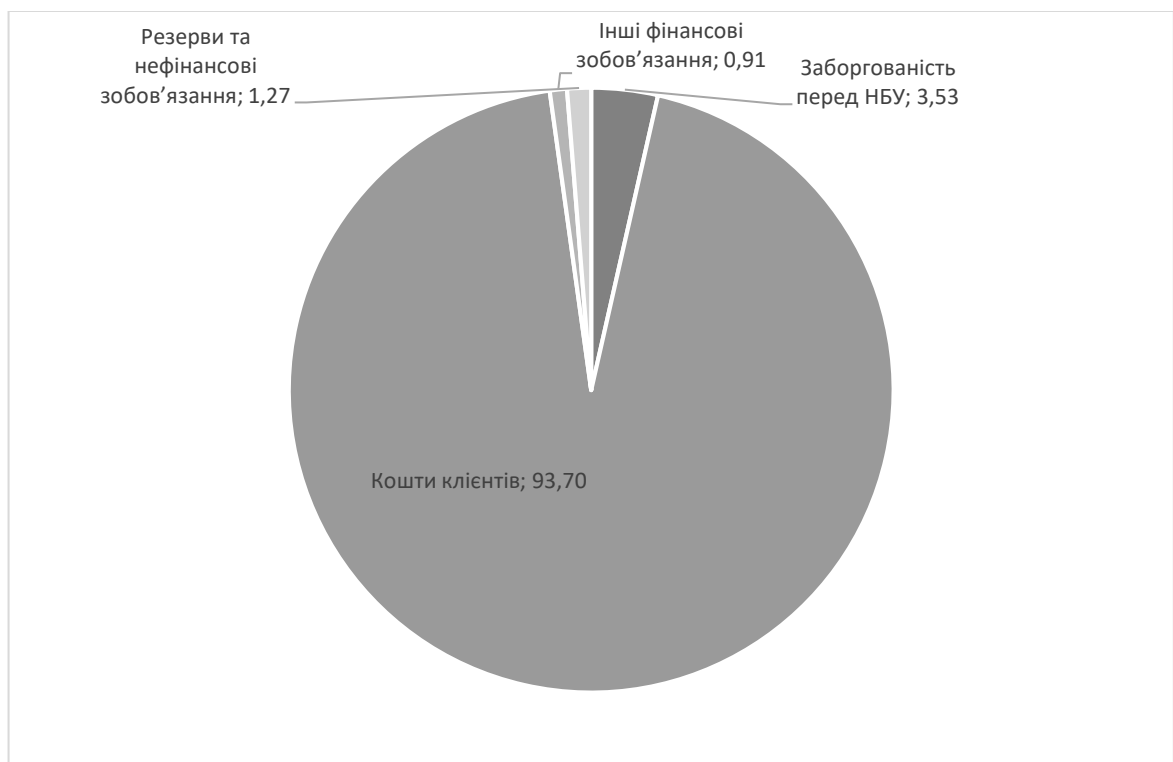

Рис. 2.3 – Структура зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» в 2018 р., %

Таке зростання, особливо у період повномасштабної війни, може вказувати на пошук населенням та бізнесом безпечних способів збереження коштів, в той час як роль резервів та нефінансових зобов'язань стає відносно менш важливою. Зниження заборгованості перед Національним банком України також свідчить про зміни у структурі фінансування банку та можливе зниження його залежності від регуляторних капіталів.

Зростання загальних резервів та інших фондів у 2023 році на 18,08% відображає стратегічні кроки АТ КБ «Приватбанк» зі зміцнення своєї фінансової стійкості та підготовки до потенційних ризиків. Це зростання дозволило банку пом'якшити наслідки зменшення вартості власного капіталу, що могло бути викликане нереалізованими збитками або іншими фінансовими перепонами.

Капітальна структура АТ КБ «Приватбанк», яка включає акціонерний капітал, резерви переоцінки активів, фінансовий результат від операцій з акціонерами, а також загальні резерви та інші фонди, є фундаментом для забезпечення його операційної та стратегічної діяльності.

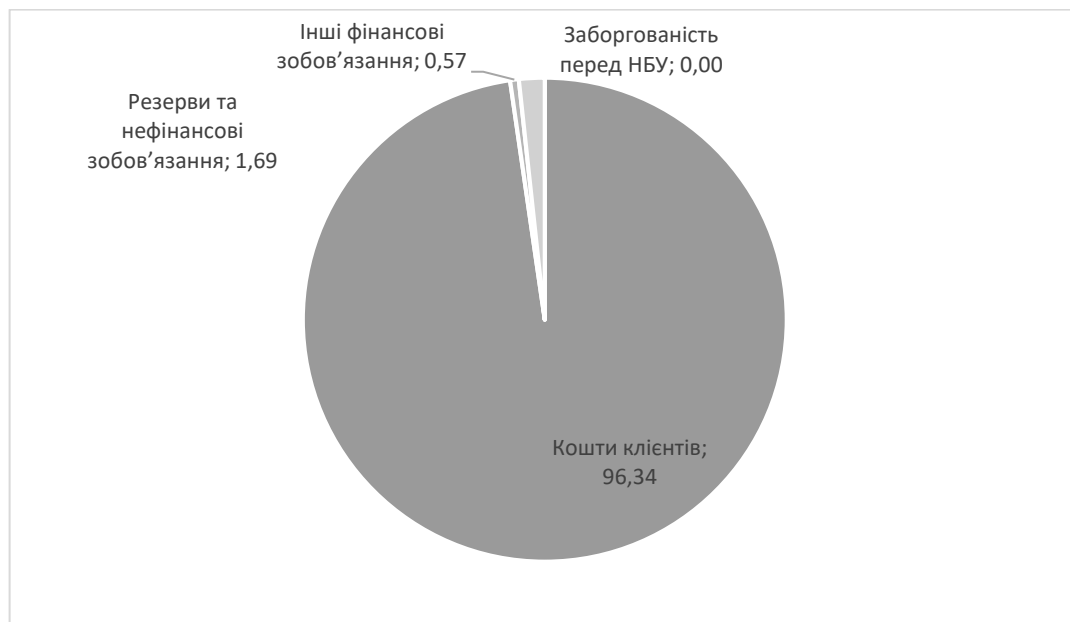

Рис. 2.4 – Структура зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» в 2023 р., %

Забезпечення достатнього рівня капіталізації є критично важливим для підтримки ліквідності, кредитного рейтингу та довіри клієнтів, особливо в контексті нестабільного економічного середовища (табл. 2.3).

На основі аналізу динаміки ключових показників капіталу ПриватБанку за період з 2018 по 2023 роки можна зробити висновок про стратегічну консистентність і стабільність управління капіталом. Акціонерний капітал банку залишався незмінним протягом усього аналізованого періоду, що свідчить про відсутність додаткових емісій або змін в структурі власності, стабілізуючи основу капітальної бази банку.

Таблиця 2.3 – Склад капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2023 рр. [16-19]

Показник	Роки						Приріст	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023-2018	
							млн. грн.	%
Акціонерний капітал	206060	206060	206060	206060	206060	206060	0	0
Емісійний дохід	23	23	23	23	23	23	0	0
Резерв переоцінки приміщень	687	614	689	794	521	566	-121	82,39
Нереалізовані й (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів	-3303	-1274	-2937	-4886	-15690	-16854	-13551	510,26
Результат від операції з акціонером	12174	12174	12174	12174	12174	12174	0	0
Загальні резерви та інші фонди	6211	6850	27	9696	11449	12959	6748	208,65
Накопичений дефіцит	-190388	-169918	-162980	-157247	-156749	-157493	32895	82,72
Частка неконтролюючих учасників	0	0	1	1	1	1	1	-
Усього	31464	54529	53057	66615	57789	63886	32422	203,04

Емісійний дохід був стабільним і мінімальним, що підкреслює низький рівень впливу цього показника на загальну капітальну структуру. Значні коливання в нереалізованому (збитку)/прибутку від інвестиційних цінних

паперів, особливо видимі у 2022 та 2023 роках, вказують на значний вплив ринкових умов та інвестиційної стратегії на портфель цінних паперів банку. Ці коливання відображають волативність ринку та реакцію банку на зовнішні шоки чи вигоди.

Загальні резерви та інші фонди показали тенденцію до зростання, особливо помітне з 2021 року, що може вказувати на зміцнення резервних позицій банку для покриття потенційних збитків або непередбачених витрат. Значне зростання загальних резервів у 2023 році посилює цей висновок, відображаючи збільшене фокусування на стійкості та обачності в управлінні ризиками.

Накопичений дефіцит показав тенденцію до поступового зменшення, що є позитивним сигналом про здатність банку генерувати прибуток та ефективно керувати своїми витратами та зобов'язаннями. Стабілізація цього показника в останні роки може вказувати на досягнення більш стабільного фінансового стану.

Враховуючи ці дані, можна зробити висновок, що ПриватБанк демонструє стратегічну обережність та адаптивність у своїй капітальній політиці, ефективно реагуючи на зовнішні та внутрішні виклики. Стабільність основних показників капіталу відображає загальну стратегію розвитку та управління ризиками, що спрямована на забезпечення довгострокової стійкості фінансових показників.

Таблиця 2.4 – Динаміка доходів, витрат та прибутку АТ КБ «Приватбанк», млн грн[16-19]

Стаття	Роки						Відхилення (2023-2018)	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне	%
Процентні доходи	30754	33841	33563	35854	43686	66238	35484	215,38
Процентні витрати	14002	14174	11961	6537	3768	6616	-7386	47,25
Чистий процентний дохід	16752	19667	21602	29317	39918	59622	42870	355,91
Комісійні доходи	19590	24575	27649	35057	32945	41589	21999	212,30
Комісійні витрати	4402	6386	8888	11840	12505	17150	12748	389,60
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою	1983	2589	-7460	3226	14655	10174	8191	513,06
Прибуток до оподаткування	12789	32609	24296	35067	34672	72766	59977	568,97
Чистий прибуток (збиток)	12789	32609	24302	35050	30198	37765	24976	295,29

Аналіз динаміки доходів та витрат банку в табл. 2.4 покаже, наскільки ефективно управління банку використовує доступні ресурси для досягнення прибутковості та як це впливає на загальну фінансову стабільність установи. Зміни в структурі доходів і витрат дозволять оцінити реакцію банку на економічні та ринкові виклики, а також адаптацію до нових регуляторних вимог і змін у споживчих вподобаннях.

Аналіз фінансової звітності банку за період з 2018 по 2023 рік виявляє значні позитивні зміни в ключових показниках доходності та прибутковості. Зокрема, процентні доходи значно зросли з 30754 млн грн у 2018 році до 66238 млн грн у 2023 році, що свідчить про зростання на 115,38%. Таке значне збільшення може бути пов'язане із збільшенням обсягів кредитування, а також ефективнішим управлінням активами. Процентні витрати, навпаки, зменшилися на 52,75% за цей же період, що підкреслює покращення управління пасивами та зниження вартості залучених коштів.

Чистий процентний дохід, який відображає різницю між процентними доходами та процентними витратами, виріс на 255,88%, демонструючи значне покращення в маржі та ефективності основної діяльності банку. Комісійні доходи також продемонстрували позитивну динаміку, збільшившись на 112,71%, що свідчить про збільшення надходжень від некредитних банківських послуг, таких як платежі, розрахункові операції, та інші послуги.

Чистий прибуток банку за період зріс на 195,11%, що відображає загальне покращення фінансового стану та ефективності. Збільшення чистого прибутку сприяло зростанню рентабельності активів та власного капіталу, покращуючи таким чином інвестиційну привабливість банку.

Ці зміни відображають позитивний тренд у розвитку банку, підтриманий стратегічними рішеннями управління, оптимізацією портфелю та вдосконаленням внутрішніх бізнес-процесів. Зокрема, збільшення доходів із зниженням витрат є свідченням успішної адаптації до змін у ринковому середовищі та підвищення ефективності господарської діяльності.

Таблиця 2.5 – Динаміка нормативів ліквідності АТ КБ «Приватбанк», %

Коефіцієнт	Роки				Відхилення (2023-2020)
	2020	2021	2022	2023	
NSFR	-	156,57	182,24	185,21	185,21
LCR _{ВВ}	278,23	258,85	311,01	462,83	184,6
LCR _{ів}	218,18	200,36	260,14	266,09	47,91

Аналіз даних, представлених у табл. 2.5, вказує на поліпшення кількісних показників ліквідності банку за період з 2020 по 2023 рік. Зокрема, спостерігається збільшення ключових коефіцієнтів NSFR та LCR, які є важливими індикаторами для оцінки стійкості фінансового стану банку у довгостроковій та короткостроковій перспективі відповідно.

Коефіцієнт NSFR, який відображає стабільне фінансування відносно розміру ліквідних активів, показав зростання з показника 156,57 у 2021 році до 185,21 у 2023 році, що свідчить про поліпшення структури фінансування банку і збільшення його довгострокової ліквідності. Це може вказувати на ефективніше управління активами та пасивами, зниження залежності від короткострокових ринкових ресурсів і підвищення загальної стабільності фінансового стану.

Короткостроковий коефіцієнт ліквідності LCR також показав позитивну динаміку. Коефіцієнт LCR_{ВВ} зріс з 278,23 у 2020 році до 462,83 у 2023 році, а LCR_{ів} — з 218,18 до 266,09 за той самий період. Ці зміни свідчать про підвищення ліквідності банку та його здатності задовольняти короткострокові зобов'язання за рахунок легкорезалізованих активів. Важливість цих показників не можна недооцінювати, оскільки вони відіграють ключову роль у підтримці довіри клієнтів і інвесторів, а також у забезпеченні фінансової стабільності банку у кризових ситуаціях.

Таким чином, аналіз коефіцієнтів ліквідності свідчить про стратегічні зміни в управлінні ліквідністю банку, що може бути результатом впровадження нових політик ризик-менеджменту, оптимізації портфелів активів та пасивів, а також вдосконалення системи внутрішнього контролю та нагляду. Ці зміни підкреслюють здатність банку адаптуватися до змінюваних умов ринку та підвищувати свою конкурентоспроможність і фінансову надійність.

Таке перевищення ліквідності може розглядатися як позитивний фактор, що забезпечує фінансову безпеку банку та його клієнтів, але водночас слід звертати увагу на ефективність використання таких ресурсів для оптимізації фінансового результату банку.

2.2. Аналіз депозитної політики АТ КБ «Приватбанк»

АТ КБ «ПриватБанк» значною мірою орієнтує свою діяльність на залучення коштів фізичних осіб у національній валюті на поточні рахунки, що стратегічно вписується у його роль як центру платежів. Цей підхід, хоча і дозволяє зменшити вартість ресурсної бази банку порівняно з середнім рівнем ринку, однак також посилює ризики ліквідності, оскільки цей сегмент надзвичайно чутливий до коливань зовнішніх і внутрішніх економічних факторів. Через високу рухливість поточних рахунків банк постійно стикається з необхідністю рефінансування.

Таблиця 2.6 – Динаміка структури депозитного портфеля банку [16-19]

Показник	Рік					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Фізичні особи						
Строкові депозити, млн грн	109 778	99 168	103 374	88 128	88 584	76075
Поточні рахунки/рахунки до запитання млн грн	72 892	90827	125 330	141 222	251 748	320437
Юридичні особи						
Строкові депозити млн грн	11 422	10 626	14 813	12 487	14 209	12677
Поточні/ розрахункові рахунки млн грн	36 785	39 822	69 935	83 224	116 822	145493
Державні організації						
Поточні/ розрахункові рахунки млн грн	178	178	256	242	607	843
Всього коштів клієнтів млн грн	231 055	240 621	313 708	325 303	471 970	555525

Оцінюючи динаміку депозитного портфеля «ПриватБанку» протягом 2018-2023 років, варто відмітити зменшення обсягу строкових депозитів фізичних осіб, що може свідчити про певні складнощі у стратегії залучення коштів або зміни в пріоритетах банку. Зменшення обсягу депозитів є тривожним сигналом, оскільки це може негативно впливати на загальну ліквідність банку і

обмежувати його можливості у кредитуванні, особливо в умовах, коли банк потребує стабільних та довгострокових джерел фінансування для підтримки своєї діяльності.

Аналіз динаміки депозитів клієнтів ПриватБанку за період з 2018 по 2023 роки відображає значні зміни у поведінці вкладників та стратегії управління банківськими ресурсами. Структурні зрушення у портфелях депозитів різних сегментів клієнтів підкреслюють адаптивність банку до зовнішніх викликів економічного та фінансового середовища.

Строкові депозити фізичних осіб показують зниження з 109778 млн грн у 2018 році до 76075 млн грн у 2023 році, що може свідчити про зменшення привабливості традиційних депозитних продуктів або більш консервативну поведінку вкладників на тлі економічних невизначеностей. З іншого боку, значне зростання поточних рахунків фізичних осіб, яке досягло 320437 млн грн у 2023 році з 72892 млн грн у 2018 році, відображає зростання популярності більш ліквідних форм збереження коштів, що може бути пов'язано з посиленням інструментів електронної комерції та онлайн-банкінгу.

В контексті юридичних осіб спостерігається стабілізація строкових депозитів з невеликим зниженням у 2023 році до 12677 млн грн з 14209 млн грн у 2022 році, що може відображати оцінку ризиків та потреб у ліквідності серед бізнес-клієнтів. Значне зростання поточних рахунків юридичних осіб до 145493 млн грн у 2023 році з 36785 млн грн у 2018 році вказує на активізацію оперативної діяльності компаній та збільшення оборотних коштів в системі банку.

Також цікавим є ріст балансів на рахунках державних організацій, що свідчить про зростаючу роль банку у взаємодії з державним сектором, збільшення в 2023 році до 843 млн грн з 178 млн грн у 2018 році може відображати підвищення рівня довіри до банку з боку державних структур.

Загальний приріст коштів клієнтів до 555525 млн грн у 2023 році з 231055 млн грн у 2018 році вказує на успішну імплементацію стратегій залучення та утримання клієнтських коштів, що підтримують загальний розвиток та стабільність банку. Ці дані демонструють, що ПриватБанк зміг ефективно

керувати в динамічному фінансовому ландшафті, адаптувавши свої продукти та послуги до потреб і вимог клієнтів у змінних умовах.

Таблиця 2.7 – Динаміка розподілу коштів клієнтів за галузями економіки АТ КБ «ПриватБанк», млн. грн

Показник	Роки				Відхилення (2023-2020)	
	2020	2021	2022	2023	млн.грн	%
Фізичні особи	225043	226373	333937	341906	116863	151,93
Сфера послуг	36834	38952	50560	52773	15939	143,27
Виробництво	19855	22730	32995	35110	15255	176,83
Торгівля	18993	22118	30261	33422	14429	175,97
Сільське господарство	3320	4483	5484	5906	2586	177,89
Транспорт та зв'язок	2581	3167	4962	5524	2943	214,03
Машинобудування	1005	1574	1562	1679	674	167,06
Підприємства державної власності	210	233	597	1250	1040	595,24
Інше	1439	1833	3907	4303	2864	299,03

Аналізуючи фінансові дані ПриватБанку за період 2020-2023 років, можна відзначити суттєве зростання активності в різних секторах економіки, що свідчить про динамічний розвиток банку та його здатність адаптуватися до мінливих умов ринку. Структурні зміни у портфелі клієнтів вказують на стратегічне розширення банку в сфері обслуговування як фізичних, так і юридичних осіб.

Значне зростання вкладів фізичних осіб, з 225043 млн грн у 2020 році до 341906 млн грн у 2023 році, підкреслює збільшення довіри населення до банку та його продуктів. Це може бути пов'язано з покращенням умов депозитних продуктів, ефективнішою комунікаційною стратегією, а також загальним зростанням фінансової грамотності населення.

Сектор послуг, виробництва та торгівлі також демонструють значні темпи росту, що вказує на економічне оживлення та активізацію бізнес-активності в країні. Зокрема, зростання в секторі послуг з 36834 млн грн до 52773 млн грн відображає збільшення обсягу споживання послуг, ймовірно, у зв'язку з розвитком цифровізації та новітніх технологій у цій галузі.

Показник у секторі машинобудування залишається порівняно стабільним, що може свідчити про структурні виклики в цій галузі або про високий рівень конкуренції та насичення ринку.

Значний приріст коштів на рахунках підприємств державної власності, з 210 млн грн у 2020 році до 1,250 млн грн у 2023 році, підкреслює зміцнення позицій банку в сегменті обслуговування державних структур. Це може бути результатом урядових програм з централізації фінансових потоків через великі державні банки, а також ефективності послуг, що надаються банком.

Таким чином, аналіз даних підтверджує, що ПриватБанк успішно виконує стратегію диверсифікації портфеля клієнтів і послуг, розширюючи свою діяльність в різних економічних секторах та адаптуючись до змін у економічному ландшафті країни, що сприяє стабільному фінансовому росту та розвитку. В процесі дослідження діяльності банківських установ України ми виявили ряд викликів, з якими вони зіштовхуються. Перш за все, основним викликом є війна, яка є зовнішнім фактором, неконтрольованим банками, а тому вимагає від них здатності адаптуватися до функціонування в умовах конфлікту. Військові дії в країні, на додаток до пандемії COVID-19, спричинили скорочення робочих місць і відповідно зниження платоспроможності населення. Також слід відзначити недоліки в законодавчій базі, що не відповідають сучасним викликам. Через високу інфляцію населення воліє інвестувати кошти в альтернативні фінансові інструменти або зберігати їх у валюті замість традиційних банківських депозитів з низькими відсотковими ставками. Зростаюча економіко-політична нестабільність в країні зумовила зниження довіри до банків, оскільки існує ризик їхнього банкрутства без надійних гарантій повернення вкладів. Окрім того, значне перевищення депозитів над кредитами, що вказує на надлишкову ліквідність банків, демонструє їхню стратегію зниження ризиків шляхом обмеження кредитування. (рис. 2.5).

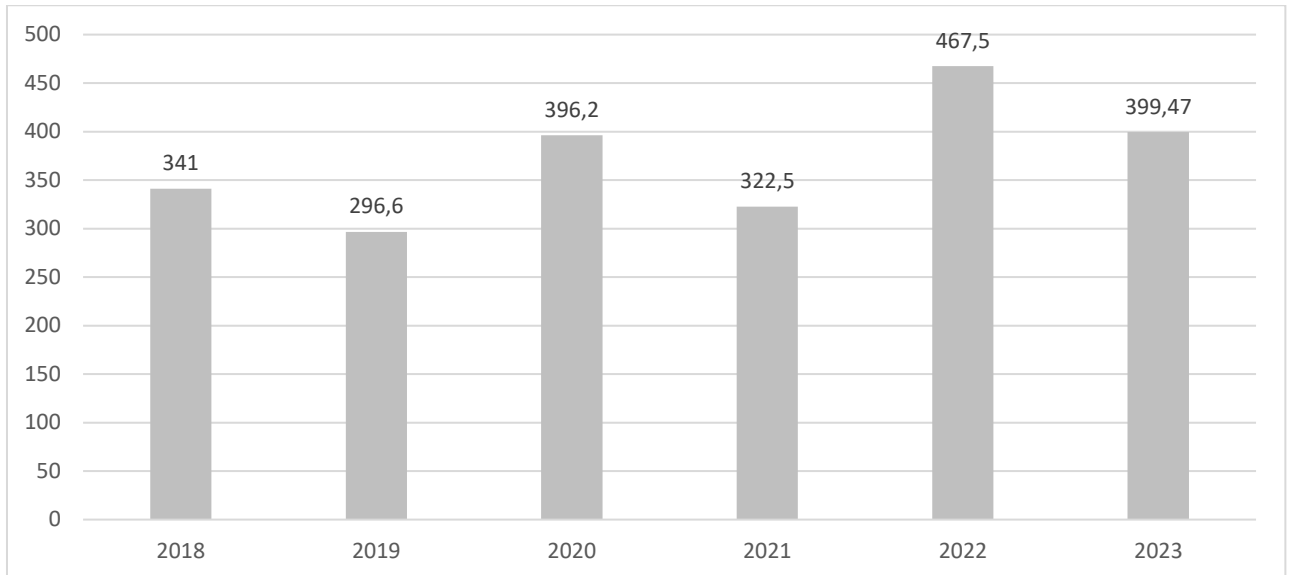

Рис. 2.5 – Динаміка співвідношення депозитів та кредитів
АТ КБ «Приватбанк», %

На кінець 2023 року депозитний портфель АТ КБ «Приватбанк» значно перевищував обсяг кредитного портфеля, досягаючи 399,47%. Цей дисбаланс вказує на стратегію банку, яка полягає в обережному підході до кредитування, особливо в умовах економічної невизначеності.

Банк обрав шлях інвестування коштів у державні цінні папери (ОВДП) та депозитні сертифікати Національного банку України, що є більш консервативними та низькоризиковими інструментами порівняно з видаванням кредитів. Це відображено на рис. 2.6, де представлено динаміку частки інвестицій у цінні папери відносно загального депозитного портфеля банку. Такий підхід дозволяє банку забезпечити стабільність

У період 2020-2021 років АТ КБ «Приватбанк» інвестував кошти у інвестиційні цінні папери, які становили більш ніж 98% його депозитного портфеля. Ця висока частка інвестицій свідчить про стратегію банку, спрямовану на підтримання низького рівня ризику та високої ліквідності, що забезпечувало стабільний, хоча і не високий, прибуток та зниження фінансових ризиків у період економічних коливань.

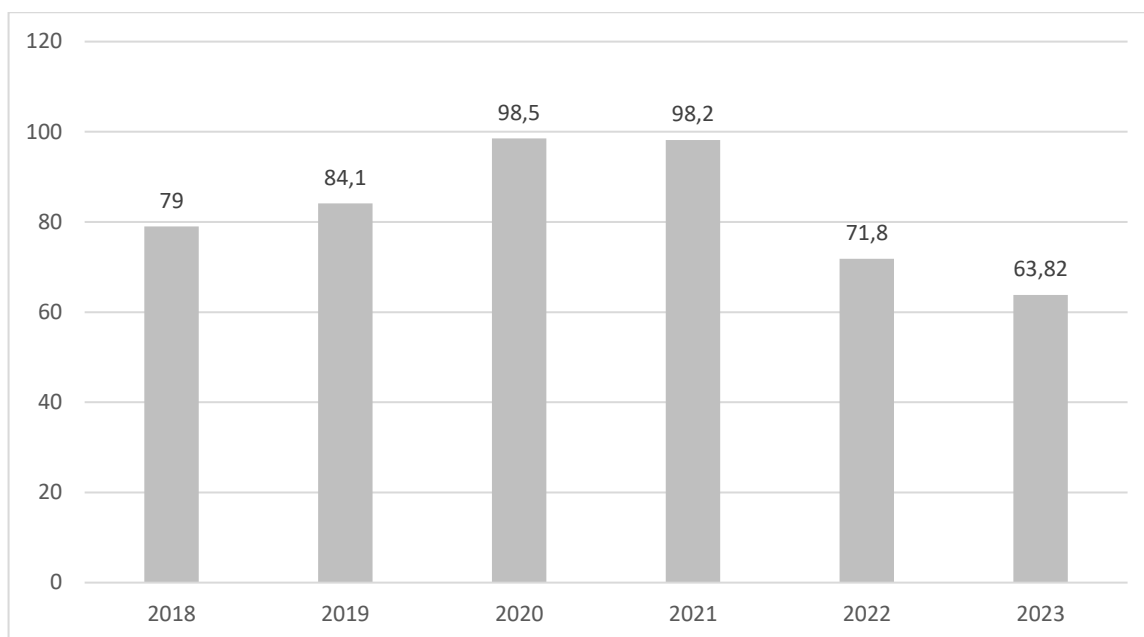

Рис. 2.6 – Динаміка співвідношення вкладених коштів в інвестиційні цінні папери до всього депозитного портфеля АТ КБ «Приватбанк», %

На тлі значних обсягів депозитів від населення та бізнесу, середні відсоткові ставки по депозитах у «Приватбанку» виявилися значно нижчими порівняно з відсотками за кредитами, і не перевищували темпи інфляції. Це, однак, не зупинило вкладників від оформлення нових депозитних угод, що свідчить про високий рівень довіри до банку та його здатність адаптуватися до змін у економічному середовищі (рис. 2.7).

Рис. 2.7 - Динаміка середніх ставок за кредитами та депозитами АТ КБ «Приватбанк», % річних [20]

В 2023 році АТ КБ «Приватбанк» демонструє стратегію, що характеризується підвищеною відмінністю між відсотковими ставками по кредитах та депозитах, де середня ставка по кредитах перевищувала депозитну на 9%. Це вказує на зусилля банку спрямовані на збільшення ліквідності та прибутковості, а також на ризико-орієнтований підхід до кредитування.

Залучення депозитів і обмежене кредитування дозволяють «Приватбанку» підтримувати достатній рівень ліквідності для протистояння можливим фінансовим викликам, таким як зростання непрацюючих кредитів або високий рівень ризику на окремих контрагентів. Ця політика мінімізує потенційні загрози для фінансової стабільності банку.

Аналіз ефективності використання залучених фінансових ресурсів АТ КБ «Приватбанк» за період 2020-2022 років може включати оцінку співвідношення залучених коштів до видачі кредитів, аналіз варіацій відсоткових ставок та їх вплив на прибутковість банку. Важливо також вивчити як зміни у фінансовій стратегії банку вплинули на загальні показники ліквідності та фінансової безпеки установи (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка показників ефективності використання депозитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк»

Показники	Роки				Абсолютне відхилення 2023р до 2020р
	2020	2021	2022	2023	
Коефіцієнт депозитної бази	92,64	94,44	94,5	98,2	5,56
Коефіцієнт поточної депозитної бази	57,4	64,34	73,09	75,04	17,64
Коефіцієнт строкової депозитної бази	42,6	35,66	26,91	27,89	-14,71
Коефіцієнт співвідношення коштів фізичних і юридичних осіб	267,15	238,06	186,78	190,6	-76,55
Коефіцієнт використання депозитних коштів	544,9	458,32	771,78	793,45	248,55

На основі аналізу фінансових показників за період з 2020 по 2023 рік можна виявити важливі тенденції та зміни в управлінні депозитною базою банку та структурі коштів. Перше, що привертає увагу, - це зростання коефіцієнта поточної депозитної бази з 574 у 2020 році до 7504 у 2023 році, що свідчить про

значне збільшення поточних депозитів на протязі досліджуваного періоду. Цей ріст на 1764 одиниць може вказувати на зміцнення довіри клієнтів до банку та ефективність його політик залучення короткострокових депозитів.

Натомість, коефіцієнт строкової депозитної бази виявився зменшеним на 1471 одиницю, що може вказувати на зниження попиту на довгострокові депозитні продукти, можливо, через менш привабливі умови вкладів або загальну невпевненість інвесторів щодо довгострокових перспектив. Крім того, спостерігається велике зменшення коефіцієнту співвідношення коштів фізичних і юридичних осіб на 7655 одиниць, що може відображати значні структурні зміни в основах вкладів, підкреслюючи зниження участі юридичних осіб в депозитній базі банку.

Коефіцієнт використання депозитних коштів збільшився на 24855 одиниць, досягнувши показника 79345 у 2023 році. Це демонструє значне зростання використання депозитних ресурсів, що може свідчити про активізацію кредитної діяльності та ефективність використання ресурсів банку. Загалом, ці зміни вказують на динамічність управління депозитами та можливість адаптації до змінних умов ринку. Важливо, що банк продовжує розвивати стратегії для підвищення ефективності та залучення депозитів, а також адаптує свою політику з метою оптимізації структури депозитної бази відповідно до поточних економічних умов і очікувань клієнтів.

Зменшення частки строкових депозитів може бути зумовлене підвищеною потребою в ліквідності та нестабільністю, спричиненою коронавірусною кризою та військовим конфліктом, що змушує клієнтів вибирати більш ліквідні форми вкладень. Збільшення депозитів від бізнесу може також бути індикатором покращення довіри до банку в бізнес-секторі та визнання його як надійного партнера для зберігання та управління корпоративними фінансами.

Аналіз ефективності використання депозитних ресурсів також вказує на проблему залежності від депозитів до запитання, які, хоча й забезпечують високу ліквідність, мають меншу тривалість залучення і, отже, можуть бути менш стабільними у разі фінансових потрясінь. Зниження частки строкових депозитів вказує на потенційні виклики у підтримці довгострокової ліквідності, що може

вимагати від банку подальшої адаптації його стратегій для збалансування між ліквідністю та стабільністю залучених коштів.

Висновки до розділу 2

АТ КБ «Приватбанк» має значущу роль у банківській системі України, надаючи широкий спектр банківських та фінансових послуг, як у національній валюті, так і в іноземних валютах. Цей банк відіграє ключову роль на фінансовому ринку країни і продовжує забезпечувати прибутковість, незважаючи на виклики, пов'язані з пандемією COVID-19 та військовим конфліктом в Україні. Націоналізація банку сприяла збереженню його домінуючих позицій на ринку, що підтверджується високою популярністю серед клієнтів та збереженням масштабної клієнтської бази.

Незважаючи на те, що банк продовжує функціонувати під час військових конфліктів, він виробляє стратегії роботи з урахуванням обмежень, встановлених Національним банком України, та особливостей безпекового стану в регіонах, де тривають бойові дії. Завдяки націоналізації, «Приватбанк» зміг стабілізувати свою фінансову стійкість та підвищити ліквідність, що є важливим чинником його стійкості в непростих умовах. Однак серйозною проблемою залишається високий рівень непрацюючих кредитів, накопичених ще з часів попередніх власників, що вимагає подальших зусиль для їх реструктуризації та зниження їх впливу на загальну ефективність банку.

Протягом аналізованого періоду АТ КБ «Приватбанк» продемонстрував стабільно високий рівень короткострокової ліквідності, що перевищував регуляторні вимоги, свідчачи про значний запас активів для покриття короткострокових зобов'язань. У 2022 році спостерігалось подальше зростання ліквідності, що можна пов'язати зі збільшенням надходжень у національній та іноземній валюті. Основною причиною зростання ліквідності стало збереження населенням та бізнесом коштів на картках замість відкриття депозитів через низькі відсоткові ставки.

Банк також активно залучав кошти в різних валютах, зокрема через відкриття клієнтами конвертаційних депозитів наприкінці року, що сприяло збільшенню ліквідності в гривнях та іноземних валютах. Ця динаміка забезпечувала збереження прибутковості банку навіть в умовах поступового відновлення економічної активності.

В той же час, висока концентрація залучених депозитів порівняно з обмеженим кредитуванням та значний обсяг непрацюючих кредитів у портфелі вимагають комплексного підходу для їх рішення. Це включає стратегії реструктуризації та вдосконалення управління ризиками, що може дозволити банку не тільки забезпечувати фінансову стійкість, але й покращувати свої показники прибутковості у майбутньому.

Розвиток та впровадження цих стратегій буде важливим для подальшого посилення ролі банку на ринку, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення більш активної участі в процесах кредитування, які сприятимуть економічному зростанню.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ
ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Стимулювання залучення вкладів та підвищення ефективності обслуговування клієнтів АТ КБ «ПриватБанк» за рахунок операцій з криптовалютою

Ринок депозитів в Україні характеризується високою конкурентоспроможністю, що змушує банки активно застосовувати різноманітні інструменти для підсилення своїх позицій. В цьому контексті, інноваційні підходи стають вирішальними. Недавній розвиток криптовалют відзначився значними досягненнями, перетворивши їх не тільки на альтернативну форму валюти, а й на ключовий елемент глобальної фінансової системи. Це розвиток підтриманий поєднанням технологічних інновацій, ринкових змін та поширення визнання децентралізованої природи цифрових активів. В результаті, криптовалюти здобули ширше глобальне визнання, що відкрило нові можливості для фінансових установ. Такі банки, як АТ КБ «ПриватБанк», мають унікальну можливість втрутитися в цю динамічну арену і скористатися перевагами, що надає їх розвиток.

Система блокчейну з її децентралізованими реєстрами забезпечує високий рівень прозорості, відстежуваності та безпеки, що може значно підвищити довіру серед потенційних вкладників. Інтеграція таких технологій дозволяє банкам, зокрема АТ КБ «ПриватБанк», значно підвищити ефективність вирішення проблем пов'язаних із безпекою та шахрайством, пропонуючи банківські продукти, які мають вищу надійність порівняно з традиційними системами.

Додатково, зростаюча популярність криптовалют серед населення також зумовлена колективним сприйняттям цих цифрових активів як засобу захисту від традиційних економічних коливань. Цифрові активи, що не підлягають контролю центральних монетарних установ, володіють меншою чутливістю до макроекономічних змін та геополітичних турбулентностей, які часто впливають

на фіатні валюти. Така децентралізація робить криптовалюти особливо привабливими для клієнтів, які прагнуть захисту своїх активів в умовах змінних економічних реалій. Впровадження депозитних продуктів, заснованих на криптовалютах, може дозволити АТ КБ «ПриватБанк» привабити нову категорію клієнтів, бажаючих інвестувати у фінансові інструменти нового покоління для стабільності своїх інвестицій.

Інтеграція депозитних продуктів на основі криптовалют може трансформувати банківські установи в комплексні фінансові системи, здатні обслуговувати не тільки класичних клієнтів, але й адаптуватися до потреб нового покоління інвесторів, які зацікавлені в цифрових активах. Таке розширення портфелю не лише допомагає залучити ширше коло клієнтів, але й сприяє формуванню адаптивної інфраструктури, яка вміє ефективно реагувати на динамічні зміни у фінансовому секторі.

Окрім цього, спостерігається стійка тенденція до зростання криптовалютних ринків, яка характеризується як загальне збільшення вартості цифрових активів, незважаючи на їх волатильність. Включення таких продуктів у депозитний асортимент банку розглядається не лише як відповідь на поточні тренди, а й як стратегічне вкладення в сегмент, що швидко розвивається, забезпечуючи банку позицію лідера у впровадженні інновацій. Ця передова стратегія може надати АТ КБ «ПриватБанк» значні конкурентні переваги в майбутньому.

слід відзначити, що інтеграція традиційних банківських систем з криптовалютними операціями може породжувати міждисциплінарну синергію, що сприяє розробці інноваційних фінансових продуктів, адаптованих до вимог дедалі більш цифровізованого та глобалізованого ринку. Цей процес відкриває для АТ КБ «ПриватБанк» нові перспективи, розглядаючи інтеграцію криптовалют не просто як бізнес-стратегію, а як стратегічний розвиток у напрямку майбутнього глобальної фінансової індустрії.

Розширення використання криптовалют і пов'язаних з ними цифрових активів відбувається по всьому світу у різних секторах і регіонах. Одним із провідних гравців, який активно взаємодіє з цими новітніми фінансовими

інструментами, є Mastercard. Ця багатонаціональна корпорація не просто спостерігає за розвитком криптовалют, але й бере активну участь у цьому процесі, запроваджуючи, наприклад, криптовалютні картки. Ці дії Mastercard демонструють суттєву адаптацію традиційних фінансових систем до зростаючих потреб ринку цифрових активів [22].

Якщо розглянути глобальний географічний контекст, Україна виділяється як один з головних центрів активізації використання криптовалют. Емпіричні дані свідчать, що країна є одним із світових лідерів за інтенсивністю застосування цих цифрових активів. Така статистика не лише вказує на короткочасний тренд, але й відображає глибший, системний зсув у суспільних і економічних орієнтаціях в Україні. У цьому контексті, аналізуючи дану тему, необхідно враховувати наступні аспекти і розрахунки, які можуть допомогти краще зрозуміти масштаби та вплив криптовалют на фінансову систему країни. (табл. 3.1). [23].

Дослідження залученості населення України до криптовалют виявило, що приблизно 3,26 мільйони українців активно використовують ці цифрові активи. Ця цифра є вагомою, враховуючи загальну чисельність населення країни, що вказує на високий рівень прийняття криптовалют серед громадян. Така велика кількість користувачів криптовалют свідчить про глибоко засновану позитивну перспективу щодо цих технологій. Значне поширення та прийняття криптовалют в країні підкреслює їх роль як важливого компонента в сучасному фінансовому ландшафті України [23].

Для оцінки ефективності заходів у сфері цифрових активів та послуг, важливо взяти до уваги глобальний ринковий контекст через відсутність конкретних даних по Україні. Відповідно до світових показників, обсяг ринку цифрових активів у 2023 році сягнув 46,24 мільярда доларів США. Загальний світовий ВВП становить приблизно 96,513 трильйонів доларів, з яких ВВП України складає 200,085 мільярдів доларів. Таким чином, частка України в світовій економіці приблизно дорівнює 0,2%.

Таблиця 3.1 – Оцінка економічного ефекту від використання криптоактивів при формуванні депозитного портфелю

Показники	Значення
Поточна оцінка споживачів банківських послуг в банківській системі, млн од.	62
Потенційна кількість додаткових клієнтів, що використовують криптоактиви, млн од.	3,26
Вартість відкриття карти, грн.	400
Середньозважена сума одного кредиту банку, грн.	1005
Середньозважена вартість кредиту в місяць, %	3,5
Середньозважена ефективна вартість кредиту в рік, %	42,8
Очікуваний фінансовий дохід на одну банківську карту, грн.	430,14
Вартість залучення коштів клієнта, грн.	15
Очікуваний приріст доходу в випадку реалізації пропозиції у зв'язку із випуском карти, млн грн.	1304
Очікуваний приріст доходу в випадку реалізації пропозиції у зв'язку із іншими напрямками надання послуг за рахунок коштів вкладників, млн грн.	830,28
Загальний ефект від формування криптодепозитів, млн грн.	2134,28

Якщо припустити, що частка України в ринку цифрових активів пропорційна її частці в світовому ВВП, можна розрахувати, що український ринок цифрових активів складає приблизно 92,48 мільйонів доларів США. В гривневому еквіваленті це становить близько 3514,24 мільйона гривень, виходячи з курсу 39 гривень за долар. Ці дані дають змогу оцінити потенціал і можливості національного ринку у контексті глобальних тенденцій і відображають можливість значного розвитку сфери цифрових активів в Україні [24].

Цілісний аналіз як ініціативи Mastercard з випуску криптовалютих карток, так і зростаючого зацікавлення українців в цифрових активах, разом із значною частиною населення, яка вже володіє криптовалютами, вказує на фундаментальні зміни у сферах фінансів та комерції. Злиття традиційних фінансових систем із новітніми цифровими технологіями сприяє формуванню складної фінансової екосистеми. У цій екосистемі традиційні монетарні інструменти ігноруються поряд з новаторськими цифровими активами, створюючи багатовимірне фінансове середовище, що відкриває шляхи для інновацій і прогресивного розвитку.

На сьогоднішній день налічується 62 мільйони споживачів банківських послуг, які становлять основу для розширення продуктового портфеля банків. Особливу увагу варто звернути на 3,26 мільйона осіб, які активно залучені у сферу криптоактивів. Ця категорія представляє собою значний ринковий сегмент, що залишається мало охопленим традиційними банківськими продуктами.

Аналізуючи потенційні джерела доходу від обслуговування цього нового сегмента, можна виявити значні фінансові переваги. Витрати на випуск однієї банківської картки становлять 400 гривень. З огляду на те, що потенційний ринок складається з 3,26 мільйонів осіб, загальний дохід від випуску карток може сягнути 1304 мільйони гривень. Крім прямого доходу від випуску карток, важливо враховувати і інші стабільні джерела доходу. Наприклад, з урахуванням середньої суми кредиту у 1005 гривень і місячної процентної ставки 3,5%, що на рік складає 42,8%, річний дохід від кредитних операцій однієї картки може становити близько 430,14 гривень. Однак, витрати на залучення коштів клієнтів, які становлять 15 гривень на рік, впливають на чистий дохід, але загалом, з урахуванням інших фінансових послуг, фінансовий приріст може досягти приблизно 1304 млн грн.

Сумарний позитивний вплив від випуску криптовалютних карток, доповнений довготривалим доходом від різноманітних банківських послуг, вказує на загальну фінансову вигоду, що оцінюється в 2134,28 млн грн. Ці розрахунки надають суттєві підстави для розгляду включення криптовалютних депозитних продуктів банком. Фінансові оцінки вказують на потенціал отримання не лише негайних прибутків, але й довгострокових доходів, підкреслюючи комплексні економічні переваги, які можуть впливати з розвитку криптоцентричного напрямку в ринку.

Отже, враховуючи ці показники, інтеграція криптоактивів у депозитний портфель АТ КБ «ПриватБанк» має значний потенціал. Такий крок не тільки сприятиме збільшенню доходів, але й відкриє нові ринкові можливості у світлі глобального зростання популярності криптовалют. Враховуючи наявність 3,26

мільйонів криптоорієнтованих українців, цей крок може забезпечити банку стратегічне положення на ринку і нові напрямки для розвитку.

Зосереджуючи увагу на крипто-орієнтованому сегменті ринку, АТ КБ «ПриватБанк» має можливість значно покращити якість обслуговування клієнтів та посилити привабливість своїх депозитних пропозицій. Активізація на ринку криптовалют дозволить банку залучати нові депозити, пропонуючи інноваційні продукти, які відповідають потребам сучасних інвесторів. Цей підхід не тільки зміцнить лояльність існуючих клієнтів, які шукають розширені можливості для вкладень, але й залучить нову клієнтуру, зацікавлену у використанні цифрових активів. Отже, цей стратегічний крок може сприяти сталому зростанню банку та підвищенню його конкурентоспроможності на фінансовому ринку.

3.2. Визначення оптимальної процентної політики за депозитними вкладками при інвестуванні коштів в ОВДП

У комплексному світі банківських операцій управління депозитним портфелем тісно переплітається з політикою управління активами. Це зумовлено взаємозалежністю між активами і пасивами, яка вимагає гармонійного балансу для підтримки фінансової стабільності. АТ КБ «ПриватБанк», як і будь-яка інша фінансова установа, прагне оптимізувати продуктивність своїх активів, зокрема кредитів та авансів, аби доходи від них забезпечували покриття витрат, що виникають через зобов'язання перед депозиторами.

Одним з ключових показників ефективності управління банківськими активами і пасивами є чиста процентна маржа. Цей показник визначається як різниця між процентними доходами від активів і процентними виплатами по депозитах. Чиста процентна маржа є критично важливим фактором, що впливає на загальну прибутковість банку, підкреслюючи необхідність цілісного та інтегрованого підходу до управління банківськими ресурсами. Це забезпечує, що управління ризиками та рентабельністю відбувається на основі добре збалансованої стратегії, яка враховує як поточні потреби клієнтів, так і довгострокову стабільність банку.

Підняття депозитних ставок може тимчасово привернути більше депозитів, однак цей крок несе в собі ризики, пов'язані зі збільшенням витрат на виплату відсотків, що може негативно вплинути на фінансове здоров'я банку. Підвищення ставок збільшує загальну вартість ресурсів банку, вимагаючи від нього забезпечити достатньо високі доходи від активів, які фінансуються за рахунок цих депозитів, щоб компенсувати підвищені витрати. Відсутність достатнього приросту доходів для покриття цих додаткових витрат може призвести до зниження чистої процентної маржі, що погіршить загальну прибутковість банку.

Крім того, будь-які корекції депозитних ставок мають бути ретельно узгоджені з широкомасштабною стратегією управління активами і пасивами банку. Ця стратегія відіграє критичну роль у підтриманні оптимального балансу між активами та пасивами банку, з урахуванням строків погашення та реагування на зміни в процентних ставках. У ситуації, коли процентні ставки змінюються непередбачувано, неадекватне управління термінами активів та пасивів може викликати значні процентні ризики, що можуть негативно вплинути на фінансову стійкість банку.

Таким чином, розробка та удосконалення депозитної політики банку тісно пов'язані з його активною операційною політикою. Взаємозалежність активів та пасивів вимагає комплексного підходу до формування стратегії, яка б дозволяла збалансувати потенційні доходи від активів з витратами на депозити. Оптимальне управління цим балансом дозволяє банкам, таким як АТ КБ «ПриватБанк», захищати свою прибутковість, водночас адаптуючись до змін у фінансовому середовищі.

У періоди війни та економічної невизначеності, інвестиції в державні боргові цінні папери часто стають привабливішими для інвесторів. Нестабільність спонукає до переорієнтації інвестиційних портфелів на більш безпечні активи. Державні облігації, як правило, вважаються одними з найбезпечніших інвестицій, особливо в контексті країн з високим кредитним рейтингом та історією надійного виконання фінансових зобов'язань. Ці

інвестиції можуть стати ефективним засобом захисту вартості активів у часи економічних потрясінь.

На підставі аналізу поточної ситуації в економіці та фінансовому секторі, можна рекомендувати наступну стратегію: збільшення процентних ставок за депозитами з метою приваблення більшої кількості коштів для інвестування у державні облігації. Для визначення оптимальної стратегії поведінки менеджменту банку важливо провести аналіз чутливості депозитного портфелю до змін в ставках.

Застосування методу чутливості допоможе оцінити, як зміна процентних ставок вплине на обсяг депозитів, тоді як метод сценаріїв дозволить проаналізувати різні потенційні варіанти розвитку подій і визначити найбільш вигідний для банку. Ці методи разом допоможуть забезпечити гнучке та обґрунтоване рішення, яке враховуватиме потенційні ризики та можливості, з метою підвищення загальної ефективності банківської діяльності та прибутковості (табл. 3.2).

Для визначення оптимального зростання ставок за депозитами ефективно використовувати метод чутливості та метод сценаріїв. Метод чутливості дозволяє аналізувати, як зміни у ставках впливають на показники банку, наприклад, на прибутковість та привабливість депозитів для клієнтів. Цей метод передбачає варіювання ставок в межах певних границь і спостереження за змінами у фінансових результатах банку.

Метод сценаріїв, у свою чергу, дозволяє розглядати різні економічні умови і їх вплив на діяльність банку. За цим методом, розробляються кілька сценаріїв, кожен з яких містить певні припущення щодо макроекономічних умов, поведінки ринку та клієнтської бази. Для кожного сценарію розраховуються потенційні наслідки зміни ставок, що допомагає зрозуміти потенційні ризики та можливості.

Застосування обох методів у комплексі забезпечує глибоке розуміння потенційних наслідків змін у ставках і допомагає у прийнятті виважених управлінських рішень, що враховують як поточні, так і майбутні умови ринку.

Таблиця 3.2 – Визначення оптимального рівня підвищення ставки за депозитами для максимізації фінансового доходу банку

Варіант	Додаткове збільшення депозитної ставки, %	Відносний приріст ставки, %	Поточна сума депозитів, млн. грн.	Приріст депозитів, млн грн.	Додатковий фінансовий дохід від інвестування цих коштів в ОВДП, млн. грн.	Додаткові фінансові витрати від збільшення процентних ставок, млн грн.	Чистий економічний ефект, млн. грн.
Варіант 1	1	10,15	76 075	7721,61	1505,86	769,21	736,65
Варіант 2	2	20,3	76 075	15443,2	3011,61	1692,67	1318,93
Варіант 3	3	30,45	76 075	23164,8	4516,87	2770,52	1746,34
Варіант 4	4	40,6	76 075	30886,5	6022,61	4002,62	2019,99
Варіант 5	5	50,75	76 075	38608,1	7528,47	5389,71	2138,76
Варіант 6	6	60,9	76 075	46329,7	9034,33	6931,13	2103,21
Варіант 7	7	71,05	76 075	54051,3	10540,08	8626,77	1913,31
Варіант 8	8	81,2	76 075	61772,9	12045,94	10476,83	1569,11
Варіант 9	9	91,35	76 075	69494,5	13551,08	12481,10	1069,98
Варіант 10	10	101,5	76 075	77216,1	15056,95	14640,40	416,54
Варіант 11	11	111,65	76 075	84937,7	16562,81	16953,43	-390,62

Додатковий фінансовий дохід від інвестування цих коштів в ОВДП визначався як множення приросту депозитів за кожним варіантом на середню ставку за ОВДП в 2023 році – 19,5%. У той час як додаткові витрати пов'язані з витратами на розміщення коштів, отриманих від депозитів в ОВДП у середньої вартості по ринку 10,5%, різниця між цими показниками і є чистим економічним ефектом.

Варіант 5 виокремлюється як найбільш прибутковий з усіх розглянутих, із чистим прибутком на рівні 2138,76 млн. грн., демонструючи ідеальне балансування між підняттям процентних ставок та притоком депозитних коштів. Проте, аналіз інших сценаріїв вказує на зменшення економічного ефекту, зокрема варіант 11, що призводить до негативного фінансового результату. Це зниження може бути обумовлене посиленням фінансових витрат, які випереджають доходи від інвестицій у державні облигації. Підвищення депозитних ставок залучає додаткові кошти, але одночасно збільшує витрати банку на виплату процентів. В результаті, досягнення певної критичної точки призводить до того, що зростаючі процентні витрати нівелюють переваги

збільшення депозитів, що негативно позначається на загальній прибутковості фінансової установи

Варіант 5 представляє собою модель рівноваги, де банк досягає максимального чистого прибутку шляхом балансування між збільшеним доходом від інвестицій додаткових депозитних коштів та зрослими фінансовими витратами через вищі депозитні ставки. У цьому випадку, оптимальне підвищення депозитної ставки на 5% призводить до значного збільшення відносної ставки на 50,75%, що спричиняє зростання депозитного портфеля на 38608,1 млн грн. Це, в свою чергу, генерує додатковий дохід в розмірі 7528,47 млн грн від інвестицій у державні облігації. Однак, з огляду на додаткові фінансові витрати у розмірі 5389,71 млн грн, чистий економічний ефект виявляється найвищим серед усіх розглянутих сценаріїв, що вказує на ефективність цього підходу в управлінні депозитною політикою та інвестиційними стратегіями банку.

3.3. Впровадження зеленої депозитної політики АТ КБ «ПриватБанк» з метою післявоєнного відновлення країни

На сучасному етапі розвитку фінансових ринків, критично важливим є урахування екологічної складової у банківській діяльності. Впровадження зеленої депозитної політики в ПриватБанку у 2024 році є не тільки свідченням соціальної відповідальності банку, але й стратегічно важливим кроком у забезпеченні його конкурентоспроможності на ринку. Передусім, це дозволяє банку залучати кошти вкладників, які прагнуть інвестувати у сталий розвиток і зменшення впливу на довкілля. За даними досліджень, інвестори все більше віддають перевагу фінансовим інституціям, які підтримують екологічні проекти, що, в свою чергу, забезпечує додатковий притік капіталу.

Крім того, втілення зеленої депозитної політики дозволяє банку зменшити ризики, асоційовані з кліматичними змінами. Наприклад, фінансування проектів в області відновлюваних джерел енергії може знизити залежність від традиційних енергетичних ресурсів, що є важливим фактором у контексті

глобального підвищення цін на нафту та природний газ. Також зелена депозитна політика підвищує репутацію банку серед споживачів, які все більше цінують корпоративну соціальну відповідальність компаній, з якими вони взаємодіють.

З огляду на зростаючу регуляторну увагу до екологічних питань, зелена депозитна політика також може допомогти ПриватБанку відповідати майбутнім нормативним вимогам. Європейський Союз, а також інші міжнародні регуляторні органи, активно розробляють законодавчі ініціативи, які вимагають від фінансових інституцій звітування про вплив їхньої діяльності на довкілля. Реалізація зеленої депозитної політики забезпечить ПриватБанку відповідність цим вимогам, зменшуючи правові та репутаційні ризики.

Таким чином, ураховуючи соціальну значущість та економічну доцільність, впровадження зеленої депозитної політики в ПриватБанку видається не лише можливим, але й необхідним кроком у напрямку підтримки сталого розвитку і зміцнення позицій банку на фінансовому ринку.

Розробка програми зелених депозитів для ПриватБанку може включати кілька ключових аспектів, спрямованих на просування сталого розвитку та підтримку екологічних проєктів:

1. Визначення зелених депозитів

Залучення коштів для інвестування в екологічно стійкі проєкти, такі як відновлювана енергія, збереження енергії, чисті технології та інші. Проєкти повинні відповідати стандартам зеленого фінансування, наприклад, принципам «зелених» облігацій або іншим міжнародним стандартам.

2. Продукти депозитів.

Терміновий зелений депозит: строковий депозит з фіксованою ставкою, вклади з якого йдуть на фінансування сертифікованих зелених проєктів.

Плаваючий зелений депозит: депозит зі змінною ставкою, пов'язаною з успіхом фінансованих зелених проєктів.

Депозитні сертифікати: спеціальні сертифікати, які видаються під конкретні екологічні проєкти.

3. Стимули для вкладників

Відсоткові ставки: зелені депозити можуть пропонувати вищі відсоткові ставки порівняно зі стандартними депозитами для стимулювання інтересу.

Податкові пільги: співпраця з державними органами для введення податкових пільг для вкладників у зелені депозити.

4. Маркетинг та просвіта. Впровадження освітніх кампаній для залучення уваги до зелених депозитів та їхньої важливості. Партнерство з екологічними НУО та іншими організаціями для розширення охоплення та надійності. Розвиток цифрових каналів для просування зелених депозитів та забезпечення прозорості проектів.

Терміновий зелений депозит — це спеціалізований банківський продукт, який дозволяє клієнтам внести свої кошти на фіксований термін із визначеною відсотковою ставкою. Основною особливістю цього депозиту є його цільове використання: всі кошти, залучені через цей продукт, направляються на фінансування сертифікованих зелених проектів, таких як розвиток відновлювальних джерел енергії, проекти енергоефективності, охорони природи, та інших ініціатив, які підтримують сталий розвиток (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Умови термінового зеленого депозиту АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Умови
Термін депозиту	Мінімум 1 рік, максимум 5 років
Відсоткова ставка	Фіксована, залежить від терміну депозиту та суми, вища ніж у стандартних депозитів, наприклад, 0.5-1.5% вище.
Мінімальна сума вкладу	Еквівалент 1000 доларів США
Дострокове розірвання	Можливе з певними штрафними санкціями, наприклад, зниження відсоткової ставки на 50% з нарахованих відсотків
Виплати відсотків	Щоквартальні або щорічні, з можливістю реінвестування
Використання коштів	Виключно на проекти, які пройшли сертифікацію за стандартами зеленого фінансування

Програма «Терміновий зелений депозит» в ПриватБанку має велике стратегічне значення, оскільки вона не лише сприяє сталому розвитку, але й відкриває нові можливості для залучення коштів на екологічно значущі проекти. Розробка та впровадження цієї програми відображає готовність банку відповідати сучасним викликам, що ставить перед фінансовим сектором глобальна кліматична криза, та забезпечує йому конкурентну перевагу на ринку.

Через збір коштів від вкладників і їх спрямування на сертифіковані зелені проекти, банк активно сприяє розвитку ініціатив, що зменшують вплив на довкілля та сприяють відновлювальній енергетиці, енергоефективності та іншим екологічним заходам. Високі відсоткові ставки, що пропонуються по термінових зелених депозитах, роблять цю інвестиційну можливість особливо привабливою для вкладників, які шукають безпечні, але при цьому соціально значущі способи інвестування своїх коштів. Програма демонструє зобов'язання ПриватБанку перед суспільством у підтримці сталого розвитку і впровадженні екологічних стандартів у свою діяльність, що зміцнює його репутацію як соціально відповідального банку. Програма також сприяє залученню нових клієнтів, які цікавляться екологічними питаннями та бажають внести свій внесок у заходи зі зниження впливу на довкілля через свої фінансові рішення.

Плаваючий зелений депозит в ПриватБанку є інноваційним фінансовим інструментом, який надає вкладникам можливість участі у фінансуванні зелених проектів із змінною відсотковою ставкою, яка прямо корелює з рентабельністю та успіхом цих проектів. Цей тип депозиту залучає клієнтів, зацікавлених у сталому розвитку, надаючи їм шанс на отримання вищої віддачі в разі успіху фінансованих ініціатив (табл.3.4).

Таблиця 3.4 – Умови плаваючого зеленого депозиту АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Умови
Термін депозиту	Від 1 до 5 років, з можливістю продовження
Відсоткова ставка	Базова ставка плюс премія, яка залежить від показників успіху фінансованих проектів. Базова ставка зазвичай на 0.5-1% нижча за ставку за традиційними депозитами, а премія може змінюватися залежно від доходності проектів.
Мінімальна сума вкладу	Еквівалент 500 доларів США
Дострокове розірвання	Можливе з певними штрафними санкціями, наприклад, зниження відсоткової ставки на 50% з нарахованих відсотків
Виплати відсотків	Щоквартальні або щорічні, з можливістю реінвестування
Використання коштів	Виключно на проекти, які пройшли сертифікацію за стандартами зеленого фінансування. Економічна ефективність, вплив на довкілля, зменшення викидів CO ₂ , досягнення запланованих метрів розвитку проекту тощо.

Плаваючий зелений депозит є привабливим варіантом для інвесторів, які готові взяти на себе додатковий ризик у пошуках потенційно вищої доходності та бажають активної участі в просуванні екологічної стійкості. Програма прямо

спонукає до інвестицій в зелені проекти, оскільки відсоткова ставка залежить від їх успіху. Це змушує інвесторів активніше цікавитися ходом проектів, у які вони інвестували, та створює більшу прив'язаність і відповідальність між банком і його клієнтами. Залежність відсоткової ставки від успіху проектів вводить елемент ризику, але також можливості для вищої доходності, що може бути особливо привабливим для інвесторів, які шукають більше ніж просто стандартні фінансові повернення.

Депозитні зелені сертифікати в ПриватБанку — це унікальний фінансовий інструмент, який надається під конкретні зелені проекти, з метою залучення фінансування від приватних інвесторів для реалізації цільових екологічних ініціатив. Ці сертифікати дозволяють інвесторам брати участь у конкретних проектах з можливістю отримання фіксованого доходу (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Умови депозитних зелених сертифікатів АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Умови
Термін дії	Визначається проектом, зазвичай від 1 до 5 років
Відсоткова ставка	Фіксована ставка, залежить від ризиків і потенціалу конкретного проекту, але зазвичай вища, ніж у традиційних депозитів.
Мінімальна сума вкладу	Залежить від проекту, але зазвичай стартує від еквіваленту 500 доларів США
Дострокове розірвання	Можливе з пенями або обмеженнями в залежності від умов проекту
Виплати відсотків	Може бути щоквартальною, щорічною або в кінці терміну дії сертифіката.
Використання коштів	Строго на фінансування визначеного зеленого проекту, з докладним описом використання коштів.

Забезпечує фіксований, зазвичай вищий дохід порівняно зі стандартними депозитами. Вкладники можуть вибрати проекти, які вони хочуть підтримати, отримуючи інформацію про їхні цілі та вплив. Сприяє розвитку зелених технологій та сталих практик, зміцнюючи соціальну відповідальність інвестора.

Депозитні сертифікати можуть мати обмежену ліквідність, оскільки дострокове погашення пов'язане з пенями.

Депозитні сертифікати є ідеальним варіантом для тих інвесторів, які зацікавлені у високому і стабільному доході та хочуть внести свій вклад у

зменшення екологічного впливу через фінансування конкретних зелених ініціатив.

Визначимо переваги та ризики для вкладників зелені депозитні продукти (табл.3.6)

Таблиця 3.6 – Переваги та ризики для вкладників зелених депозитів

Переваги для вкладників	Ризики для вкладників
1. Потенціал вищої доходності. У випадку успішної реалізації зелених проектів вкладники отримують відсоткову премію, що може забезпечити вищу загальну доходність порівняно з традиційними депозитами.	1. Волатильність доходності: Оскільки відсоткова ставка залежить від успіху проектів, існує ризик коливань доходів та можливість отримання менших виплат у порівнянні з очікуваннями.
2. Участь у сталому розвитку. Вкладники мають можливість бути частиною рішення глобальних екологічних викликів, впливаючи на вибір та фінансування проектів	2.Ризик невдачі проектів: Якщо проект не досягає очікуваних цілей, це може вплинути на розмір виплачуваних відсотків
3. Прозорість та звітність. Регулярні звіти про стан та ефективність зелених проектів, фінансування яких вони підтримали	

Для більш детальної корекції таблиці з урахуванням кількості вкладників, приросту депозитів, кількості фінансування інвестиційних проектів, можливих процентних витрат та доходу ПриватБанку в 2024 році, розглянемо такі оновлені параметри (табл. 3.7).

Аналіз табл. 3.7 дозволяє зробити і висновки щодо потенційного впливу впровадження зелених депозитних продуктів у ПриватБанку у 2024 році: Заплановане залучення 50 млн. дол. США. на фінансування 50 нових проектів свідчить про значний крок вперед у підтримці сталого розвитку. Це не тільки сприятиме реалізації екологічно чистих технологій, але й забезпечить банку лідерство у ніші зеленого фінансування.

Таблиця 3.7 – Деталізація фінансових показників та стратегічних результатів впровадження зеленої депозитної політики

Питання, які дозволяють вирішити	Можливі зміни	До впровадження	Після впровадження	Результат
Недостатній рівень інвестицій у зелені проекти	Збільшення фінансування екологічно чистих технологій	Обмежені вкладення в сталість	Значне зростання інвестицій у сертифіковані зелені проекти	50 нових проектів, загальний обсяг фінансування 50 млн. дол. США
Низька привабливість зелених інвестицій для приватних інвесторів	Підвищення інтересу інвесторів до зелених депозитів	Відсутність стимулів для залучення коштів	Введення високих відсоткових ставок та інших стимулів	Приріст депозитів на 30%, до 10000 нових вкладників
Висока залежність від традиційних джерел енергії	Підвищення частки відновлювальних джерел енергії в енергетичному балансі	Переважання класичних джерел енергії	Фінансування проектів відновлювальної енергії	Фінансування 20% з усіх проектів відновлювальної енергії
Низька участь приватних громадян у фінансуванні зелених проектів	Залучення широких верств населення до участі у сталому розвитку	Обмежена участь громадян в зелених інвестиціях	Створення привабливих умов для залучення коштів громадян	5000 нових вкладників, залучено додаткові 20 млн. дол. США

Введення високих відсоткових ставок та інших стимулів передбачає зростання кількості вкладників до 10000 осіб, що є показником збільшеного інтересу до зелених депозитів. Це не лише сприяє збільшенню депозитного портфеля банку, але й підвищує його соціальну значущість та репутацію серед екологічно свідомих інвесторів.

Фінансування 20% від усіх проектів, пов'язаних з відновлювальною енергією, дозволить значно зменшити залежність від традиційних джерел енергії та знизити екологічний вплив. Це підсилює стратегічну роль банку в переході до більш сталої економіки.

Залучення додаткових 20 млн. дол. США від 5000 нових вкладників може демонструвати успішне впровадження привабливих умов для залучення коштів громадян. Це не тільки розширює фінансову базу для зелених проектів, але й зміцнює суспільну підтримку сталого розвитку.

Заплановані зміни в бізнес-моделі ПриватБанку, пов'язані з впровадженням зелених депозитних продуктів, можуть значно підвищити доходи та покращити його репутацію як інноваційного та соціально відповідального фінансового інституту. Це вкрай важливо в умовах зростаючої конкуренції та змінних вимог до екологічної політики на глобальному рівні.

Таким чином, отримані результати підкреслюють стратегічне значення та потенціал зелених депозитних продуктів для ПриватБанку у післявоєнному відновленні економіки України, забезпечуючи його роль як лідера у сприянні сталому розвитку та залученні екологічно свідомих інвестицій.

3.4. Аналіз факторів, що впливають на розмір депозитів фізичних осіб, і прогнозування майбутніх змін

У сфері банківської діяльності, як і у ширших економічних процесах, застосування економіко-математичних моделей дозволяє вирішувати завдання різної ступені складності. До таких моделей належать статичні, балансові та оптимізаційні моделі.

Результати банківських операцій обумовлені численними факторами, комплексний аналіз яких забезпечує глибше розуміння особливостей досліджуваного феномену.

У рамках проведеного дослідження використовується статичний метод кореляційного аналізу, який дозволяє дослідити взаємозв'язки між обраними змінними X та Y . Кореляція — це взаємозв'язок, в рамках якого зміни в одній або декількох змінних призводять до змін у іншій змінній. Парна кореляція описує зв'язок між двома змінними, де одна виступає як факторна (X), а інша — як результативна (Y). Множинна кореляція аналізує взаємодію кількох факторів з одним результативним показником. Коефіцієнт кореляції, що варіюється від -1 до 1 , дозволяє визначити силу та напрямок взаємозв'язку. Сильна позитивна кореляція поблизу $+1$, негативна — близько -1 , а відсутність зв'язку відображається значенням 0 .

У умовах нестабільної економіки прогнозування змін зовнішнього середовища є критичним для банків, що ведуть депозитну діяльність. Важливо враховувати зміни у факторах, що впливають на результати діяльності банку. Серед факторів, що можуть впливати на обсяги депозитів фізичних осіб, виокремлено такі як обсяги кредитування фізичних осіб, середня місячна зарплата працівників, та обсяг реалізованої промислової продукції.

Мета кореляційного аналізу полягає в ідентифікації міцності зв'язку між досліджуваними депозитами фізичних осіб та обраними факторними змінними [25].

Для реалізації кореляційного аналізу необхідно зібрати комплексну інформацію, яка відображає стан банківської системи України на початку 2022 року. Ці дані повинні бути представлені у вигляді табл. 3.8, що містить відповідні статистичні показники, такі як обсяги кредитів, депозитів, рівні доходності, тощо. Важливо забезпечити точність і актуальність даних, оскільки вони становитимуть основу аналізу.

Використовуючи дані з табл. 3.9, наступний крок полягає у створенні кореляційної матриці. Кореляційна матриця дозволяє визначити взаємозв'язки між різними змінними в даних. Кожен елемент матриці представляє коефіцієнт кореляції між парою змінних, що дає змогу оцінити, як зміни в одній змінній впливають на іншу. Виконання цього кроку часто вимагає застосування спеціалізованого програмного забезпечення, такого як Microsoft Office Excel 2016, яке дозволяє автоматизувати процес розрахунку та візуалізації.

Результати, отримані з кореляційної матриці та представлені в табл. 3.9, слід детально проаналізувати. Кожен коефіцієнт у матриці має бути інтерпретований у контексті взаємодії між відповідними змінними. Сильні позитивні або негативні кореляції вказують на потенційно значущі зв'язки, які можуть бути використані для подальших досліджень або рішень у банківській сфері. Ці кроки допоможуть забезпечити належне виконання кореляційного аналізу та отримання надійних результатів, які можуть бути використані для підтримки прийняття рішень в банківській сфері.

Таблиця 3.8 – Вихідні дані для проведення кореляційного аналізу [26,21]

Регіони	Депозити фізичних осіб, млн. грн	Кредити, надані фізичним особам, млн. грн	Середня заробітна плата працівників за місяць, грн	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), млн.грн
	Y	X ₁	X ₂	X ₃
Вінницька	25423	11410	12555	8230,3
Волинська	15268	9783	11735	4013,4
Дніпропетровська	121665	59616	14479	57556,0
Донецька	38139	11730	15480	36128,7
Житомирська	17543	7122	12123	4885,6
Закарпатська	11727	5930	12115	2632,9
Запорізька	46795	25436	14510	33431,3
Івано-Франківська	20034	10261	11827	10080,5
Київська, м. Київ	757797	663275	15152	12741,2
Кіровоградська	16522	7980	11658	4453,9
Луганська	10426	2250	12266	2484,9
Львівська	71974	38160	12936	13034,6
Миколаївська	20345	20360	14382	11749,3
Одеська	83420	39684	12960	8274,2
Полтавська	34567	14349	13412	25691,1
Рівненська	15060	6478	13358	6431,0
Сумська	18616	8744	12119	5698,5
Тернопільська	13771	7113	11455	2463,2
Харківська	76097	51541	12510	22167,7
Херсонська	16784	10483	11778	3725,5
Хмельницька	20805	10924	12352	7136,2
Черкаська	22453	11145	12311	8463,7
Чернівецька	9355	3842	11326	2306,3
Чернігівська	19208	6427	11853	3421,0

Таблиця 3.9 – Матриця коефіцієнтів кореляції

Показники	Y	X ₁	X ₂	X ₃
Y	1,000	-	-	-
X ₁	0,997	1,000	-	-
X ₂	0,499	0,465	1,000	-
X ₃	0,146	0,084	0,719	1,000

На основі наведеної матриці коефіцієнтів кореляції, можна визначити ступінь залежності між декількома економічними показниками. Аналіз матриці вказує на наступне:

Зв'язок між депозитами фізичних осіб та кредитами, наданими фізичним особам (Y і $X1$), дуже високий, з коефіцієнтом кореляції 0.997. Це свідчить про майже ідеальну пряму кореляцію, індукуючи, що збільшення одного показника ймовірно супроводжується збільшенням іншого.

Слабший, але значущий зв'язок спостерігається між кредитами фізичним особам та обсягом реалізованої промислової продукції ($X1$ і $X3$), з коефіцієнтом кореляції 0.084. Це може свідчити про певний вплив кредитування на економічну активність, хоча цей вплив не є домінуючим.

Між обсягами депозитів та обсягом реалізованої продукції (Y і $X3$) існує дуже слабкий зв'язок з коефіцієнтом 0.146, що майже не вказує на практичну залежність між цими показниками.

Між середньою заробітною платою та обсягом реалізованої промислової продукції ($X2$ і $X3$) кореляція становить 0.719, що свідчить про помірно сильний позитивний зв'язок. Це може означати, що зростання заробітної плати сприяє збільшенню виробництва або навпаки.

Можна зробити висновок про важливість взаємодії різних економічних факторів, які впливають на одне одного у комплексній економічній системі. Такий аналіз може бути корисним для розробки політик, спрямованих на стимулювання економічної активності, зокрема через кредитування та підтримку реального сектору економіки.

Для оптимізації подальших досліджень слід виключити компоненту $X3$ — обсяги реалізованої промислової продукції, оскільки аналіз показав її незначний вплив на прямолінійні зв'язки. За результатами аналізу можна стверджувати, що зміни у змінних $X1$ (обсяги кредитів, наданих фізичним особам) та $X2$ мають прямий та визначальний вплив на досліджувану функцію Y (обсяги залучених депозитів фізичних осіб). Це демонструє, що існує суттєвий прямолінійний зв'язок між цими показниками.

На наступному етапі дослідження слід зосередитися на прогнозуванні величини Y з урахуванням змін у $X1$ та $X2$. Рекомендується спочатку візуалізувати залежності Y від $X1$ і $X2$. На рис. 3.1 можна побачити залежність

У від X1 з позначенням на графіку лінії тренду та розрахунком рівняння тренду, яке має форму

$$y = 0,8787x - 11\,553.$$

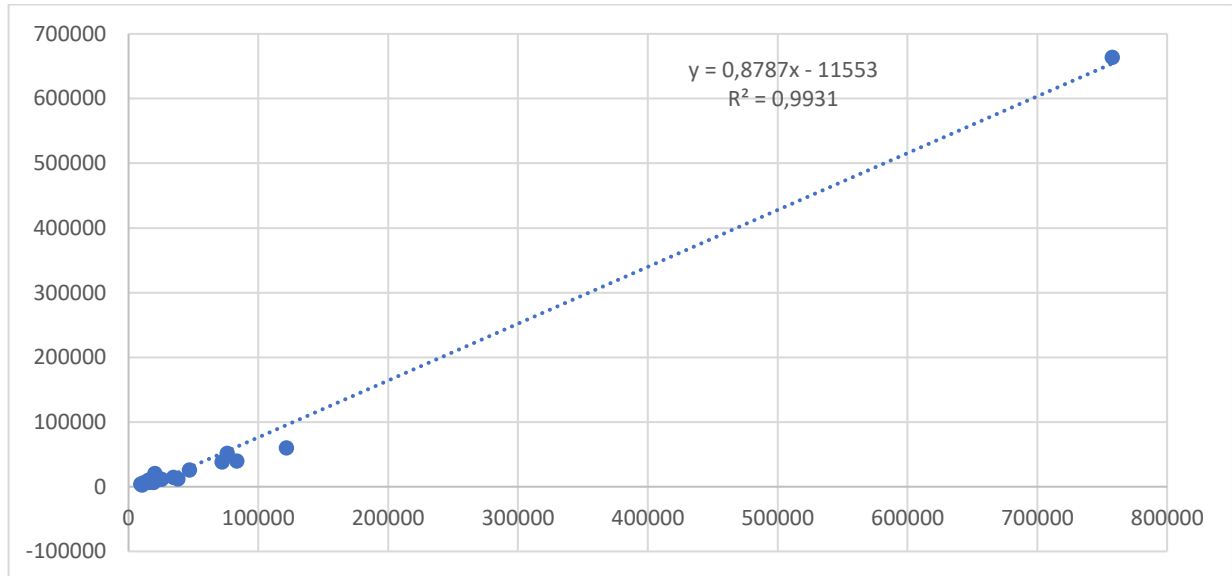

Рис. 3.1 – Співвідношення зміни депозитів фізичних осіб від кредитів фізичним особам

Коефіцієнт детермінації R^2 , що становить 0,9929, вказує на те, що модель ефективно відображає зв'язок між змінними і є дуже адекватною, оскільки близько 99,29% варіації Y можна пояснити через зміни в $X1$.

Такі результати підтверджують значимість змінної $X1$ для обсягів залучених депозитів і вказують на високу надійність і точність цієї моделі для прогнозування майбутніх показників.

На рис. 3.2 зображено трендову лінію, математичне вираження якої має формулу: $y = 0,004x + 12\,528$. Коефіцієнт детермінації для цієї моделі, R^2 , дорівнює 0,2488, що свідчить про те, що приблизно 24,88% варіабельності обсягів депозитів фізичних осіб може бути пояснено змінами у середньомісячній заробітній платі працівників. Цей показник індикатор забезпечує розуміння того, наскільки модель ефективно відображає залежності між даними параметрами.

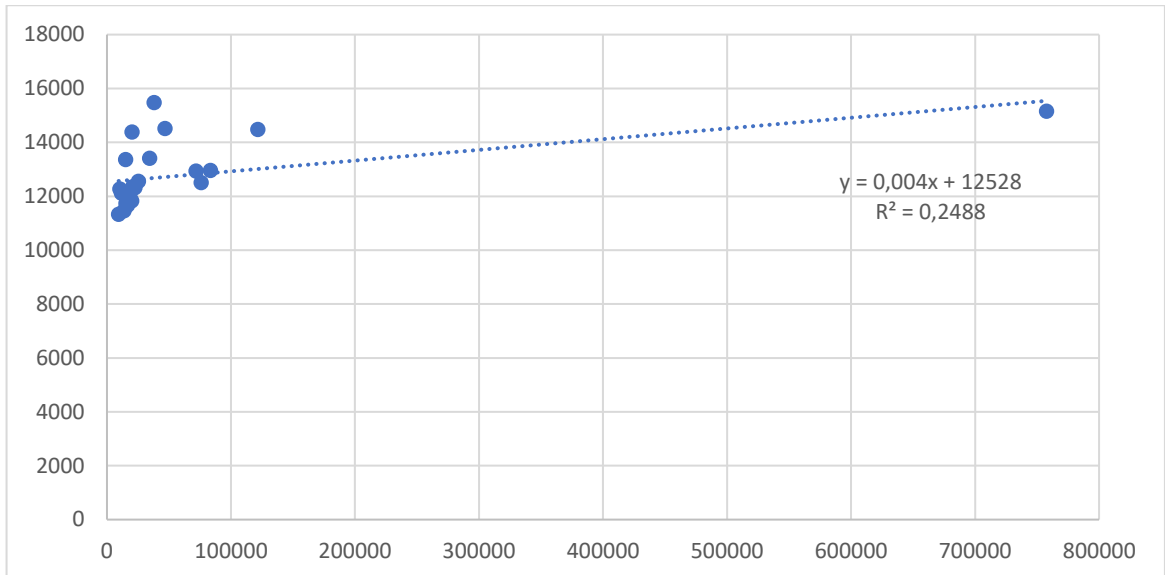

Рис. 3.2 – Співвідношення обсягів депозитів фізичних осіб та величини середньої заробітної плати

Використовуючи рівняння трендових ліній, представлених на рис. 3.1 та 3.2, можливо робити прогнози змін у депозитних обсягах фізичних осіб (Y) на основі зменшення як обсягів кредитування, так і середньої заробітної плати. Ці рівняння надають можливість розраховувати майбутні показники депозитів, враховуючи коливання у зазначених економічних індикаторах. Такий підхід дозволяє банківським інституціям адаптуватися до змін на ринку та оптимально планувати свою стратегію залучення депозитів.

Результати прогнозування динаміки обсягів депозитів фізичних осіб у відповідності до змін у кредитуванні представлено у табл. 3.10 та 3.11. У табл. 3.10 відображено прогнозоване зниження депозитів на фоні гіпотетичного зменшення кредитів, наданих фізичним особам, на суму 3000 млн. грн. Це число вибрано на основі тенденцій в обсягах кредитування під час останніх періодів економічної нестабільності.

Згідно з даними табл. 3.10, зменшення кредитування на зазначену суму спричинило б загальне скорочення обсягів депозитів у всіх регіонах. Ці дані підкреслюють прямий взаємозв'язок між вартістю кредитних ресурсів і величиною депозитів у банку.

Таблиця 3.10 – Прогнозування зміни обсягів депозитів фізичних осіб від зменшення обсягу кредитів, наданих фізичним особам на 3000 млн. грн

Області	Депозити фізичних осіб, млн. грн	Прогнозовані й обсяг депозитів, млн. грн	Відхилення, млн. грн	Кредити, надані фізичним особам, млн.	Прогнозовані й обсяг кредитів, млн. грн
	Y	Y*		X1	X1*
Вінницька	25423,00	-4163,13	-29586,13	11410,00	8410,00
Волинська	15268,00	-5592,78	-20860,78	9783,00	6783,00
Дніпропетровська	121665,00	38195,48	-83469,52	59616,00	56616,00
Донецька	38139,00	-3881,95	-42020,95	11730,00	8730,00
Житомирська	17543,00	-7931,00	-25474,00	7122,00	4122,00
Закарпатська	11727,00	-8978,41	-20705,41	5930,00	2930,00
Запорізька	46795,00	8161,51	-38633,49	25436,00	22436,00
Івано-Франківська	20034,00	-5172,76	-25206,76	10261,00	7261,00
Київська та м. Київ	757797,00	568630,64	-189166,36	663275,00	660275,00
Кіровоградська	16522,00	-7177,07	-23699,07	7980,00	4980,00
Луганська	10426,00	-12212,03	-22638,03	2250,00	-750,00
Львівська	71974,00	19342,09	-52631,91	38160,00	35160,00
Миколаївська	20345,00	3701,23	-16643,77	20360,00	17360,00
Одеська	83420,00	20681,23	-62738,77	39684,00	36684,00
Полтавська	34567,00	-1580,63	-36147,63	14349,00	11349,00
Рівненська	15060,00	-8496,88	-23556,88	6478,00	3478,00
Сумська	18616,00	-6505,75	-25121,75	8744,00	5744,00
Тернопільська	13771,00	-7938,91	-21709,91	7113,00	4113,00
Харківська	76097,00	31099,98	-44997,02	51541,00	48541,00
Херсонська	16784,00	-4977,69	-21761,69	10483,00	7483,00
Хмельницька	20805,00	-4590,18	-25395,18	10924,00	7924,00
Черкаська	22453,00	-4395,99	-26848,99	11145,00	8145,00
Чернівецька	9355,00	-10813,13	-20168,13	3842,00	842,00
Чернігівська	19208,00	-8541,70	-27749,70	6427,00	3427,00
Середнє значення по області	62658,08	24035,92	-38622,16	43501,79	40501,79

Враховуючи цей зв'язок, стратегії банку щодо задоволення потреб вкладників мають враховувати можливі обмеження, пов'язані з рентабельністю розміщення ресурсів під вищі відсотки, ніж ті, що пропонуються за депозитами. Такий підхід дозволить оптимізувати розподіл ресурсів з метою максимізації доходів і водночас захисту інтересів

В табл. 3.11 зібрані дані про вплив зменшення середньомісячної заробітної плати на 100 грн на обсяги депозитів фізичних осіб по всій Україні, за винятком декількох регіонів.

Таблиця 3.11 – Прогнозування зміни обсягів депозитів фізичних осіб від зменшення середньомісячної заробітної плати

Область	Депозити фізичних осіб, млн. грн	Прогнозований обсяг депозитів, млн. грн	Відхилення, млн. грн	Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	Прогнозоване значення заробітної плати, грн
	Y1	Y*		X2	X2*
Вінницька	25423,00	12577,82	-12845,18	12554,96	12454,96
Волинська	15268,00	12574,54	-2693,46	11734,55	11634,55
Дніпропетровська	121665,00	12585,52	-109079,48	14479,10	14379,10
Донецька	38139,00	12589,52	-25549,48	15479,84	15379,84
Житомирська	17543,00	12576,09	-4966,91	12122,95	12022,95
Закарпатська	11727,00	12576,06	849,06	12114,58	12014,58
Запорізька	46795,00	12585,64	-34209,36	14509,81	14409,81
Івано-Франківська	20034,00	12574,91	-7459,09	11827,38	11727,38
Київська та м. Київ	757797,00	12588,21	-745208,79	15152,49	15052,49
Кіровоградська	16522,00	12574,23	-3947,77	11657,64	11557,64
Луганська	10426,00	12576,66	2150,66	12265,96	12165,96
Львівська	71974,00	12579,34	-59394,66	12935,68	12835,68
Миколаївська	20345,00	12585,13	-7759,87	14381,83	14281,83
Одеська	83420,00	12579,44	-70840,56	12960,13	12860,13
Полтавська	34567,00	12581,25	-21985,75	13411,53	13311,53
Рівненська	15060,00	12581,03	-2478,97	13357,95	13257,95
Сумська	18616,00	12576,08	-6039,92	12118,90	12018,90
Тернопільська	13771,00	12573,42	-1197,58	11455,10	11355,10
Харківська	76097,00	12577,64	-63519,36	12509,73	12409,73
Херсонська	16784,00	12574,71	-4209,29	11778,23	11678,23
Хмельницька	20805,00	12577,01	-8227,99	12352,20	12252,20
Черкаська	22453,00	12576,84	-9876,16	12310,69	12210,69
Чернівецька	9355,00	12572,90	3217,90	11325,61	11225,61
Чернігівська	19208,00	12575,01	-6632,99	11852,67	11752,67
Середнє значення по області	62658,08	12578,71	-50079,38	12777,06	12677,06

Незважаючи на те, що коефіцієнти кореляції та детермінації між досліджуваною функцією Y та змінною X1 вищі порівняно зі змінною X2, аналіз прогнозованих значень обсягів депозитів показує, що зміни в Y відбуваються більш інтенсивною при зміні X2. Конкретно, при зменшенні X1 на 3 млн. грн середнє зниження Y складає 38 622 млн. грн, тоді як при зменшенні X2 на 100 грн середнє падіння становить 50 079 млн. грн. Така диспропорція може бути обумовлена значною різницею між абсолютними значеннями цих змінних, що засвідчує доцільність та валідність результатів дослідження.

Дані з табл. 3.10 - 3.11 ілюструють, що умовне зниження кредитів, наданих фізичним особам в Дніпропетровській області, на суму 3000 млн. грн спричинило зниження обсягів депозитів фізичних осіб на 83469,52 млн. грн. У той же час, зменшення середньомісячної заробітної плати на 100 грн призведе до зменшення обсягів депозитів фізичних осіб у регіоні на 109079,48 млн. грн.

Проведений кореляційний аналіз і прогнозування обсягів депозитів фізичних осіб підтверджують наявність прямолінійної залежності між обсягами депозитів (Y) і вказаними змінними X1 (обсяги кредитів, наданих фізичним особам) та X2 (середньомісячна заробітна плата працівників). Результати дослідження демонструють чіткий зв'язок між величиною середньомісячної заробітної плати і обсягами депозитів фізичних осіб.

Це означає, що з підвищенням заробітної плати на території України спостерігатиметься збільшення попиту на депозитні послуги, що в свою чергу сприятиме росту обсягів вкладень. Така динаміка може стати основою для формування сталого інвестиційного потенціалу української банківської системи та дозволить формувати зелені депозитні продукти. Цей аналіз важливий не тільки для оцінки поточного стану але й для планування майбутніх стратегій розвитку АТ КБ «Приватбанк» та банківської системи загалом.

Висновки до розділу 3

Висновки з аналізу управлінських стратегій депозитної політики АТ КБ «ПриватБанк» вказують на ряд стратегічних напрямів для підвищення її ефективності. Розроблені методи покращення залучення вкладів та якості обслуговування клієнтів можуть значно сприяти більшій клієнтській взаємодії та задоволеності. Зокрема, імплементація криптовалютних депозитних продуктів має потенціал привабити значний обсяг коштів, особливо враховуючи 3,26 мільйона українців, що активно користуються цими інструментами. Прогнозований прибуток від такої ініціативи може скласти до 2134,28 млн грн від випуску карток та додатково 430,14 млн грн від інших фінансових послуг, заснованих на цих вкладах.

Зазначено також ключові напрямки для оптимізації управління депозитним портфелем банку. Враховуючи, що дохідність від активів, таких як кредити та заборгованість клієнтів, та інвестиції в цінні папери значно перевищує вартість фінансових ресурсів, це створює умови для підвищення депозитної ставки на 5%, що може спричинити значний чистий економічний ефект у розмірі 2138,76 млн. грн чистого прибутку. З урахуванням геополітичної ситуації, інвестиції в державний борг можуть продовжувати приносити високу віддачу, забезпечуючи стабільний прибуток у довгостроковій перспективі.

Впровадження зеленої депозитної політики вказує на значний потенціал зелених депозитних продуктів у ПриватБанку для підтримки сталого розвитку та лідерства в екологічному фінансуванні. Залучення 50 млн. дол. США на фінансування 50 нових проектів сприятиме реалізації екологічно чистих технологій. Ініціативи, такі як високі відсоткові ставки, передбачають зростання кількості вкладників до 10000 осіб, що підвищує репутацію банку та його соціальну значущість. Фінансування 20% відновлювальної енергії та залучення додаткових 20 млн. дол. США від 5000 нових вкладників підсилюють залучення громадськості та розширюють фінансову базу для екологічних проектів. Заплановані зміни у бізнес-моделі банку мають великий потенціал для підвищення доходів і поліпшення репутації банку як інноватора та соціально відповідального фінансового інституту, що є критично важливим у контексті змінних глобальних екологічних вимог.

Проведений кореляційний аналіз і прогнозування обсягів депозитів фізичних осіб підтверджують наявність прямолінійної залежності між обсягами депозитів (Y) і вказаними змінними X1 (обсяги кредитів, наданих фізичним особам) та X2 (середньомісячна заробітна плата працівників). Результати дослідження демонструють чіткий зв'язок між величиною середньомісячної заробітної плати і обсягами депозитів фізичних осіб.

Це означає, що з підвищенням заробітної плати на території України спостерігатиметься збільшення попиту на депозитні послуги, що в свою чергу сприятиме росту обсягів вкладень. Така динаміка може стати основою для формування сталого інвестиційного потенціалу української банківської системи

та дозволить формувати зелені депозитні продукти. Цей аналіз важливий не тільки для оцінки поточного стану але й для планування майбутніх стратегій розвитку АТ КБ «Приватбанк» та банківської системи загалом.

ВИСНОВКИ

У першому розділі дослідження розглянуто економічну природу депозитної політики, її значущість і функціональні аспекти в контексті фінансової системи. Було детально вивчено основні компоненти депозитної політики банку, її нормативно-правове регулювання, а також ключові суб'єкти цієї політики. Визначено, що депозитна політика банку представляє собою стратегічно розроблений план дій, спрямований на залучення коштів від фізичних та юридичних осіб, із подальшим їх поверненням.

Серед суб'єктів депозитної політики виділені клієнти банку — фізичні та юридичні особи, а також банківські та державні установи. Основними об'єктами депозитної політики є депозитні продукти, які банк пропонує на ринку, та додаткові послуги, що спрямовані на підвищення їх привабливості для клієнтів.

В рамках дослідження також розглянуто процес впровадження депозитної політики в діяльність банку, починаючи від моменту укладення депозитного договору, інвестування коштів на депозитні рахунки, і закінчуючи моментом завершення або розірвання договору. Освітлено процедури і необхідні документи для відкриття депозитних рахунків для нерезидентів та представників юридичних осіб.

Основні етапи розробки та впровадження депозитної політики у банку включають наукову обґрунтованість, безпеку, цілісність, надійність, комплексний підхід, оптимальність, та взаємовигідність. Ці принципи сприяють створенню ефективної депозитної стратегії, яка відповідає потребам та інтересам усіх учасників фінансового ринку.

Прибутковість і конкурентоспроможність формують основу ефективної депозитної політики, що має постійно адаптуватися до змін у ринковому середовищі. Це включає врахування потреб клієнтів, забезпечення високого рівня обслуговування, а також раціональне встановлення відсоткових ставок. У першому розділі було також досліджено класифікацію депозитів та надано детальну характеристику кожного типу.

Для глибшого розуміння депозитної політики, виконано порівняльний аналіз депозитних практик банківських установ в розвинутих країнах, таких як США, Франція, Великобританія, Польща, Японія, та Німеччина. Цей міжнародний огляд виявив різницю в підходах до ціноутворення на депозитні продукти, які варіюються залежно від економічних умов, стабільності ринку, рівня інфляції, та загального доходу населення.

Особливо важливо відзначити, що динаміка процентних ставок за депозитами для фізичних та юридичних осіб у зазначених країнах демонструє позитивні тенденції завдяки стабільності ринкової економіки. Це сприяє підвищенню привабливості депозитних продуктів і збільшенню капіталів, що вкладаються в банки, що, в свою чергу, забезпечує банкам потенціал для кредитування та розвитку інших фінансових послуг.

Враховуючи ці аспекти, банківські установи мають змогу використовувати кращі міжнародні практики для оптимізації власної депозитної політики, забезпечуючи тим самим стабільний розвиток та зростання віддачі від депозитних операцій.

У другому розділі аналізується динаміка фінансових показників АТ КБ «ПриватБанк», яка відображає зміни в депозитній політиці банку протягом досліджуваного періоду.

На кінець 2020 року загальна вартість зобов'язань банку складала 333112 млн. грн., включаючи такі основні складові, як кошти клієнтів, які становили основну частку зобов'язань (309536 млн. грн.), а також менші складові, такі як боргові цінні папери, відстрочені податкові зобов'язання, резерви за зобов'язаннями, інші залучені кошти, фінансові зобов'язання та субординований борг. Протягом 2021 року відбулося зростання загальної суми зобов'язань на 7530 млн. грн (2,26%), що підняло їх до 340642 млн. грн. У 2022 році спостерігається ще більше збільшення загальної вартості зобов'язань на 151243 млн. грн (44,40%), сума яких склала 491885 млн. грн. Це значне зростання могло бути пов'язане з розширенням банківської діяльності, збільшенням обсягів кредитування або зростанням інших видів зобов'язань.

Власний капітал банку також зазнав змін протягом цього періоду. В кінці 2020 року власний капітал становив 53827 млн. грн. Протягом 2021 року він зріс на 12786 млн. грн (23,76%), що відображає позитивну динаміку та може свідчити про успішність операцій банку, збільшення прибутків або підвищення капіталізації. Проте, у 2022 році відбулося зменшення власного капіталу на 8825 млн. грн (13,25%). Це зниження може бути обумовлене різними факторами, включно із збільшенням дивідендних виплат, зменшенням прибутків, збільшенням витрат або іншими негативними ринковими умовами, що вплинули на фінансове становище банку.

З аналізу видно, що АТ КБ «ПриватБанк» продемонстрував значне зростання коштів клієнтів протягом 2020-2023 років. Це свідчить про збільшення довіри клієнтів та успішність реалізації його депозитної стратегії. Однак, на тлі позитивної динаміки, банку необхідно продовжувати працювати над покращенням депозитних продуктів і якості обслуговування. В умовах зростаючої конкуренції на ринку, особлива увага повинна бути приділена клієнтоорієнтованості.

Аналіз управлінських стратегій депозитної політики АТ КБ «ПриватБанк» виявляє ключові напрямки для підвищення її результативності. Розроблені методи залучення вкладів і покращення якості обслуговування клієнтів мають потенціал збільшувати клієнтську взаємодію та задоволеність. Зокрема, впровадження депозитних продуктів у криптовалютах може привабити значний обсяг коштів, враховуючи активне використання цих інструментів 3,26 мільйонами українців. Запроектований прибуток від випуску карток та інших пов'язаних фінансових послуг може скласти до 2134,28 млн грн, з додатковим заробітком у 430,14 млн грн.

Оптимізація управління депозитним портфелем також відіграє важливу роль. З огляду на те, що доходи від активів значно перевищують вартість фінансових ресурсів, підвищення депозитної ставки на 5% має потенціал принести чистий економічний ефект у розмірі 2138,76 млн грн чистого прибутку. Інвестиції в державний борг, завдяки стабільній віддачі, обіцяють приносити

високі прибутки на довгостроковій основі, особливо у світлі геополітичної ситуації.

Ініціатива щодо зеленої депозитної політики підкреслює значний потенціал для залучення вкладів через зелені депозитні продукти, сприяючи сталому розвитку та екологічному фінансуванню. Цілі залучити 50 млн. дол. США для фінансування нових екопроектів, високі відсоткові ставки для приваблення 10 000 нових вкладників, та фінансування 20% відновлювальних джерел енергії розширюють соціальну відповідальність банку.

Результати проведених аналізів підтверджують прямолінійну залежність між обсягами депозитів (Y) та змінами в заробітній платі (X2), що вказує на потенціал росту депозитних вкладів зі зростанням заробітної плати. Ці результати відіграють ключову роль у плануванні стратегій для подальшого розвитку АТ КБ «ПриватБанк» та загалом банківської системи України, забезпечуючи основу для формування сталого інвестиційного потенціалу та підвищення інноваційної та соціальної значущості банку в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій: Постанова Правління Національного Банку України від 03.12.2003 № 516. Дата оновлення 14.10.2020. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z125603#Text>.
2. Бережнева-Єрмоленко О. Основні тенденції змін у структурі депозитного портфеля комерційних банків України / О. Бережнева-Єрмоленко // Економічний аналіз. – №12. Ч. 2. – 2013. – С. 17-21.
3. Макаренко Ю. П. Оцінка управління депозитним портфелем комерційного банку на прикладі АТ «ОТП БАНК» / Ю. П. Макаренко, В. В. Хацько // Інвестиції: практика та досвід. – 2021. – №1. – С. 40-45.
4. Шелюк А. А. Розробка методичного забезпечення оцінки ефективності депозитної діяльності банку на основі синтетичного показника / І. Д'яконова, А. А. Шелюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – 2015. – С. 53-59.
5. Про банки і банківську діяльність : закон (№ 212-III) : [прийнято Верховною Радою України 07.12.2000]. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> .
6. Насирова А. П. Депозитна політика комерційного банку // Молодий вчений. – 2014. – № 2. – С. 508-511, с.508
7. Горбатенко М. М. Депозитна політика сучасного комерційного банку [Текст] / Горбатенко М. // Проблеми економіки та менеджменту. – 2015. – № 5. – С. 5–8.
8. Кириленко В. М. Аналіз депозитної бази банку. Банківська справа. – 2012. – № 5. – С. 31–38.
9. Нестеров А. К. Депозитна політика банку // Енциклопедія Нестерових. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://odiplom.ru/lab/depozitnaya_politika_bank.html .

10. Петлик Л. О. Аналіз депозитної політики комерційних банків України в умовах економічної нестабільності / Л.О. Петлик, В.Ю. Барабаш // Молодий вчений – 2021 – № 11 (99). – С. 399-403.

11. Руцишин Н.М. Суть, значення депозитної політики банку та особливості її формування в сучасних умовах/ Н.М. Руцишин // Збірник II Всеукраїнської конференції Львівської комерційної Академії. — 2014. - С. 59-62.

12. Хромушина Л.А. Депозитна політика комерційних банків та її реалізація на регіональному рівні / Л.А. Хромушина // Економіка і суспільство. – 2018. – №15. – С. 775-779.

13. Руцишин Н.М. Сучасний стан та напрями розвитку депозитної діяльності банків України [Електронний ресурс] / Н.М. Руцишин, І.І. Милян. – 2019. – Режим доступу: http://visnyk.onu.od.ua/journal/2019_24_2/22.pdf.

14. Кумейко О.М. Оцінка депозитної політики ПАТ «Банк Кредит Дніпро» та напрями її удосконалення / О.М. Кумейко, В.М. Дереза // Економіка і суспільство. – 2018. – №19. – С. 1079-1084.

15. Офіційний веб-сайт АТ КБ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/>

16. Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2019 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2019.pdf

17. Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2020.pdf

18. Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2021 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2021.pdf

19. Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2022 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2022.pdf

20. Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2023 рік. URL: <https://static.privatbank.ua/files/Richnyy+zvit+za+2023.pdf>

21. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

22. Why Mastercard is bringing crypto onto its network. RefferalCandy. URL: <https://www.mastercard.com/news/perspectives/2021/why-mastercard-isbringing-crypto-onto-our-network/>

23. The 2020 Global Crypto Adoption Index: Cryptocurrency is a Global Phenomenon. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/2020-globalcryptocurrency-adoption-index-2020>

24. Digital Assets – Worldwide. URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/digital-assets/worldwide>

25. Наталія ВНУКОВА і Дар'я ДЕРКАЧ. Визначення достатності депозитних ресурсів банків для забезпечення розвитку технологій Індустрії 4.0. *Acta Academiae Beregsasiensis.. Economіcs* Випуск 1. (2022). С.172-181

26. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31.12.22

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резервані та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31.12.22

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(6 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	(885)	6 464
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31.12.23

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 563	1 389
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 498
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 008	540 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резервні та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		84 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 008	540 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31.12.23

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи в т.ч.:		66 238	43 686
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	61 614	38 905
- інші процентні доходи	20	4 624	4 781
Процентні витрати	20	(6 616)	(3 768)
Чистий процентний дохід		59 622	39 918
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(4 588)	(15 396)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		55 034	24 522
Комісійні доходи	22	41 589	32 945
Комісійні витрати	22	(17 150)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 266	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	4 648	2 608
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		185	267
Витрати на виплати працівникам		(10 552)	(10 096)
Амортизаційні витрати	11	(2 175)	(1 970)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 946)	(10 473)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	194	(885)
- адміністративні та операційні витрати	23	(11 140)	(9 588)
Інші доходи	24	2 173	2 815
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(407)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		72 766	34 672
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(35 001)	(4 474)
Прибуток за рік		37 765	30 198

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярошенко
Головний бухгалтер